Український Вісник

Орґан Українського Національного Обєднання

Двотижневик на правах рукопису

UKRAINSKYJ WISNYK
UKRAINISCHER BOTE

Organ der «Ukrainischen Nationalen Vereinigung» (UNO) e. V. Erscheint einmal in 2 Wochen als Privatdruck. Mitteilungsblatt für die Mitglieder der UNO. Geschäftsstelle der Ukrainischen Nationalen Vereinigung, Verlag und Schriftleitung des «Ukrainischen Boten»: Berlin SW 11, Saarlandstr. 54 II. Fernspr. 12 26 74. Verantwortlich f. d. Inhalt: Tymoch Onelchenko, Oberstlt. a. D., Kiel, Klinke 16.

Zahlkarte: Ukrainische Nationale Vereinigung e. V., Berlin, Konto-Nr. 58 14.

Ч. 7 (89) | Берлін, 9. серпня 1942 | Рік вид. VII

Не форма, а суть

Корінем нашої нації, яким вона зростає у своїй історичній грунт, щоб черпати звідти життєві соки для росту й розвитку, є її національні традиції. Чим менш багатна свойми славними історичними традиціями, чим глибше й розвитоє виявиться з історичним грунтом, тим вона на свойому шляху поступового зростання легше перемогає усі вороні шкоди.

В цьому ложить таємниця невпинної стійкости та розвитку української нації попеки всіх ворожих спроб її знищити й ослабити, бо вони бачать славнятна, в історичну давину сягаючим, національним традиціям, в основу яких вклав історія подвиг здорові традиції кажної та козацької державности. В войовничість запорозького лицарства. Ці традиції зроблять нужність наших предків, предків їх мечі, шаблі та кров, в сміливо твердо історичне дібвіння.

Ясно, що такий чинник виявлялся, тоді отверти часові, подіям та ворожим натіям. Воно залежавсь для українців можна одночасно читати, живе й проявлятися, оживлюючи наші серця й розум та наверстуючи нас із небезпечних для України наміщень на своєю метою чисто означений шлях наших предків. Зайдом то й нотіпов наслідний живучість славних надмет і національних традицій та звичного з ними прожитого й національного духа. Ці традиції та цей дух примушують нас їх оживлювати та зберігати нашими діями й поступовлюнням, спрямованими до здійснення оформленої в них традиційної суті.

Таке збереження національних традицій відбувається в різних формах, від тонкого обтяння в українській сорані та пишного цеї, зовнішнього одяганою по своїй суті. Однак з форм збереження українських національних традицій були і явно та підпільна боротьба українців проти польського та московського окупантів. Така скрита боротьба, це не лише руйнування всього окупантського, як нетлінна засобів для повернення України. Будучи також засобом, а не цілим, засобом вимушеним та пристосованим до обставин боротьби з окупантами — вона має й другу сторону, яку звичайно не добачає поверхне око. Це — виявна функція такої боротьби, яка, коли не проявляється в сучасності, то з тим більшою силою проявляє до нащадків. За прикладом знову й хочу основну Шевченком Гайдамаччину. Дехто в свою теоретичному розумінні трагедії різко відкидує цей стверджений набут національної свідомости до національних й соціяльних вогнів українського народу, односторонньо вбачати в ній лише кров та ножі. Проявлений організм не можна зрозуміти велич того, що ні ножі були посіяні на середньовіко діяв оборона національного, соціяльного та релігійного життя української нації. Отже, ця волівшина не була соціяльним бунтом радіо Спартака без віри в кожі мету, без ідейности та самопосвяти. Ця, правді, й не вільні силы ворушили спонтанно духом гайдамаччини, а свідомі українські душі й серця, хоча й в підсвідомо, робили спробу скинути з України національне та соціяльне ярмо окупанта.

Історична традиція має свою суть та форму. В нашому випадку суть гайдамаччини годі заперечувати. Щодо форми й кажу, то можна й мати такі застереження, але не слід забувати, що історія не лишається в більш рукавичках, а творить її дух, кров та тверда рука берця. Цим не хочемо сказати, що колійщину в її ранні ставимо, як виховний зразок перед українською молоддю. Ні. Але не можемо й не маємо права її посмішкувати з нашої історії та традиції, бо саме традиції лежить не у формі, а в суті.

Це відноситься і до українського підпілля перед першою світовою війною — ТУП, РУП, Української Національної Партії, і, по цій війні — до повстанчої армії, армії Спілки Визволення України та націоналістичного підпілля. Справа тут мовиш по суті до діяв із збереженням українські національної традиції, хоч ця відбувається, в залежності від історичних умов, різними шляхами та засобами, наявними в різні форми. Ясно, що ніхто з вірних українців не можно осудити боротьби з польськими та московськими окупантом усіми можливими шляхами й засобами, а особливо тоді, коли треба їхні брудні та нелюдські шляхи й засоби, якими поступовалися нелюди й москалі для знищення українського народу. Таку боротьбу можуть осуджувати українські варяги та меншовіці їх сторонники українського походження, але не українського духа.

У нас підпілля було завжди рівнозначним здорового організму на шкірі історичних наших ворогів. У своїй суті воно полягало із здорового свободолюбного тону української нації до державного існування й було виявлення його діяльности. Цей факт не можна забувати, коли мова говорити про традицію та способи боротьби. Коли ж твердо оцінювати, то прикладатися створити, що є й небезпечні сторони підпілля. Що в першу чергу однобічність виявлення й місцями брак скерованости в правильному напрямі, як також недобільно сполучення відділення та самоізоляції. Наслідком цього проходить до нерозумних та шкідливих вчинків, які послугують на найгоршого осудження їх сторонніх цього суспільства.

Наш рівнож сумніву, що у відповідний час підпілля мусить перетворитися у явний таємник праці й боротьби в дусі національних традицій, як це сталося в Хорватії, бодучи широку участь у конструктивній розбудові національного життя у всіх його ділянках. Тоді на місце підпілля, як рудіжучого нерва чинника, стає явний чинник будови свого національного.

Отже, мірилом для нас у питанні традиції має бути суть, а не форма, бо вона історія навчає, що, навіть у козацькій добі України, одна й та традиційна державницька суть виявлялася в різних формах. Коли простежимо причину такої різниці, то побачимо, що вона стояла під впливом відмінности історичних обставин, ступеня культурного розвитку, світогляду зміни та різниці національного й соціяльного становища. Тому, що всі чинники сьогодні змінні відносні супроти доби минулої та вказівні, а завтра можуть стануть відмінними й супроти сьогодні, буде б нерозумно, нелогічно й нереально для часу, сил і енергії розпорядувати нашу увагу на формах традиції, вогнуючи за ні форми в дискусії, суперечки, а то й боротьбу між собою. Ми мусимо собі, нарешті, усвідомити, що успіх української справи залежить від твердого держання традиційної нашої суті, без огляду на форми, в які вона виявляється під впливом обставин і подій.

Суть же українських національних традицій сдавалою дорогу та вента для кожного правдивого українця, без різниці його політичних і релігійних переконань та соціяльного становища.

Тому кожний розворушувати та витягати нашої сили на теоретизування, нерозтаньно за все сварятися та ворогувати між собою, бо воно не залежається вирвальним доцілі, доцільно ми не сидимо всі разом у своїй власній українській хаті. Зміцнюймо цей нашої хати є одинною суттєвим для кожного з нас, бо тільки, маючи її, можемо реально й практично конкуренти до вовкотуваннє ладу у від та до злучення в цей зад і нас самих!

УКРАЇНСЬКІ ПЕЙСАЖІ...

Місто

Artistic

Д. Найтка

ЗНАЧЕННЯ РІДНОЇ ПРЕСИ

Значення й вагу якоїсь речі найлегше й найсправедливіше можна оцінити тоді, коли її немає, як коли ми втратили, або нас не позбули. Хто краще б ліпше можна оцінити вагу й значення речей від того, що втратив їх?! Хто сильніше відчуває любов до рідної землі від того, що мусить жити на чужині далеко від близької і дорогої йому сторони?!

Дуже часто не дооцінюємо дорогих речей тільки тому, що ми їх маємо, і тому думаємо, що так мусить бути. Мусимо вчитися цінити й дорожити всіма силами в кращих рухах та, що ми маємо й що є помічне для нашого дальшого існування. Такою необхідною річчю в нашому житті, як пішні, є й рідна преса, рідний часопис. Що нашо державні наші називають рідну пресу четвертою силою в державі, то для нас є вона чи не першою. Бо уявіть собі життя української нації, розкиненої по цілому світі без рідного часопису, який заходить у кожну закутину й говорить до всіх нас тією сильною українською мовою й вливає в наші душі ті самі почуття, а в наші голови ті самі думки?! Уявіть собі життя нашої нації без його часопису, який день-у-день заходить до української хати, пропонує українським родинам ті самі вісти, оповідає їх про життя-буття їх близьких, чи далеких братів і сестер по крові та заставляє всі ці українські серця битися в один український такт?! Уявіть собі життя нашої української нації без цього обєднувача й хранителя українських душ?! Чи можливо було б, без рідної преси, саме формоване української нації, як великої духової цілости? Певно, що ні! Тому, якщо ми сьогодні можемо говорити про українську націю, яка росла й формувалася в найбільших несприятливих і ворожих умовинах, то одно з чільних місць займає в цьому монументальному процесі праця української преси!

Кожна можна доступна царському читачеві, й також розповсюджена й у наших обставинах майже можливою вадою в сторожі нагах у такій великій скількості, як часопис. До того, кожна не можо зайняти становища до всіх питань, які турбують у нашому щоденному житті, вона не може відповідати на те все, що денно жде на свою відповідь. Це може сповнити тільки рідній часопис. Він дає відповідь на виникаючий запит, іншими словами — він практично направляє й проводить нас у сучасності, хоч чергові свою силу й значення в нашій історичній минувшині.

І тут, може, найбільша вага української преси. Бо лише чужа преса тільки інформує, то українська преса інформує й поучає, вона заставляє всіх українців

дивитися на всякі події українськими очима й займати до них українське становище. Вона вчить українців дивитися на всякі події через призму вічних інтересів української нації. Звідціля випливає не тільки велике значення рідної преси, але й **величезна відповідальність**, яка лежить перед нею. Одно нерозважне слово може мати для нас нераз фатальні наслідки тому до кожного українського журналіста ця відповідальність ставить надзвичайно тяжкі умови.

Суспільство, без своєї преси, є як той мандрівник, що «без ліхтаря блукає серед пітьми в чужій і ворожій країні». А горіння цього необхідного для ної ліхтаря, який єднає її й провадить до великого завтра заложить виключно від неї. Бо якщо великі нації можуть рахувати в розбудові своєї преси на державну скарбницю, то ми, як бездержавна нація, рахуємо виключно на зрозуміння ваги рідної преси нашого широкого загалу й на його **добровільну жертвенність**. І ми горді на те, що українська суспільність розуміла завжди вагу писаного рідного слова. Ми в цій ділянці зробили й здобули більше, як деякі державні нації. І в цьому полягає наша сила, як нації.

Щоб це здорове наставлення нашої суспільности не притупилося! В сьогоднішній переломний час рідна преса важніша, як колибудь! Це чейже знає й відчуває кожний із нас. Ми її в певній мірі маємо. Але хай цей факт не притупить нашої чуйности й нашого розуміння ваги цієї преси, бо це означало б її загибіль. Чейже українська преса, як ми вже казали, живе тільки нашими силами. Ідеалом нашим є, щоб ця преса була що краща й ліпша. А щоб вона поліпшилась, **треба** подвійної нашої сили. Ми це годні зробити. І ми це зробимо, бо хочемо жити високим культурним життям!

ВИЗВОЛЬНА ВІЙНА

По упадку Тобрука та інших британських поразках у північній Африці, заявив Черчіль у парляменті, що загадку цих поразок ще не розбязано. Можна сумніватись, чи цю загадку керманичі англо-саксонських держав і їх московські союзники взагалі колись відгадають, коли вони не хочуть розуміти навіть значення тої історичної декларації, з якою звернулись держави осі до Єгипту, зазначуючи, що вони визнають його суверенність й підтримують думку, що Єгипет є для єгиптян. Ця декларація викликала величезне враження особливо серед мусульманських народів, що перебувають під пануванням Великобританії. Останні перемоги Німеччини та Італії в північній Африці становлять можливість започаткувати нову добу у визвольнім русі народів близького та середнього сходу. Вони ж відбилися голосною луною і в Індії. В самім Єгипті прибрав протибритійський рух поважні розміри й небезпечні форми та охопив найширші маси населення, від інтелектуальної верхівки до робітничих мас. Наближення німецько-італійської армії до гирла Нілю загострило у великій мірі внутрішню кризу Єгипту. В урядовій партії Вафдт дійшло до розколу. Багато її членів виключено за протибритійську чинність. З чільних кол єгипетського громадянства увязнено кілька тисяч осіб, між якими й кількох старшин єгипетської армії. Невшиті реквізиції поживи для британської армії обтяжують в небезпечній формі виживлення тубільного населення, що зіснюється й тим, що довіз морем змонтився до мінімума, внаслідок спаралізування британського панування над Середземним морем. Британська окупаційна влада не може собі дати ради з поширенням страйків єгипетського робітництва. Єгипетське селянство обурене до крайної міри рільною політикою британського уряду, що примушує селян управляти, замість бавовни, збіжжя для британської армії. Все населення побоюється, що британське відступаючо військо наслідуватиме славнозвісну московську тактику «спаленої землі» й затопить долину Нілу, висаджуючи в повітря відому асуанську греблю.

Не кращі відносини панують і в інших мусульманських країнах середнього сходу, куди британський уряд був примушений вислати понад 22 тисячі поліційного війська для вдержання ладу. В Палестині відбуваються знов бої поміж арабами й жидами, яких узброює британська влада. В Сирії розвивається швидко протибритійський рух, посилений браком засобів поживи, які реквірують для себе британські залоги. Стало погіршується становище британців особливо в Іраку, де повстанці нападають на відділи британського війська та переривають получення поміж залогами поодиноких міст. Становище британців в Ірані підмінували московські союзники, запровадивши в окупованих ними провінціях большевицький лад. Наслідком цього в Ірані, головно в околицях Тебрізу, відбуваються справжні бої, які триватимуть очевидно аж до визволення цієї країни від московсько-британської окупації. Вісті про московські поразки на протинімецькому большевицькому фронті пожвавлять ці бої ще більше.

Деякі органи нейтральної, а зокрема швайцарської преси, ставлять запитання, чи декларація держав осі відносно Єгипту має значення також і для країн інших. Відповідь дають назагал позитивну. Це більш, ніж зрозуміло, бо національна засада є найсуттєвішою основою політики держав осі. Цій засаді завдячують вони свій господарський та суспільно-політичний розвиток й дотеперішні перемоги, а порушення цієї засади могло б упеможливити як одностайну організацію післявоєнної Европи, так і її співпрацю в країнами навколо Середземного моря, між якими Єгипту належить перше місце.

Декларація держав осі у справі Єгипту не була ані новиною, ані несподіванкою, але лише логічним продовженням їх національної політики, започаткованої кілька років перед війною, яку поширили держави осі на країни Африки та Азії, що були Великобританією втягнені в сучасну війну. Це поширення є самозрозумілим, бо засади національної державности поза межами Европи не можуть бути іншими, як у самій Европі. Вони залишаються сталими як у відношенні до народів, поневолених Британією, так і в відношенні до народів, поневолених Москвою.

Протилежну засаду взяла Англія підписанням московсько-британського пакту з його таємним додатком, що не лише визнає панування большевицької Москви над раніш поневоленими нею народами, а й дає свою згоду на поширення московської влади ще й над другими европейськими народами. Через пакт з Москвою, життєвою основою якої є хижацтво, мусить уряд Черчіля ділити й остаточну поразку Московщини, бо в цьому є клявзуля про заборвання не підписувати сепаратний мир.

Відносно того, що остаточна поразка Москви буде разом з тим і поразкою англо-саксонських держав, не може бути жадного сумніву. Це врешті знають добре й самі лондонські та вашінґтонські можновладці, що проголошують східній фронт головним у цій війні та посилюють Москву зброєю й воєнними матеріялами. З цього випливає, що й для цілої Европи та країв цілого світу будуть міродайними ті гасла визволення нації, під якими буде переможено Москву. Як сучасна війна є лише продовженням в іншій формі тої боротьби націй за їх незалежне існування, яка розпочалась майже негайно по першій світовій війні й підписанні Версайського трактату, так і мир, яким закінчиться сучасна війна, може бути лише здійсненням тих національно-політичних гасел під якими ця війна тепер провадиться. **К. Волинський**

Два рази політика України

Під таким заголовком була вміщена в «Дойче Україне-Цайтунґ» ч. 145, стаття пресового шефа райхскомісаря України, д-ра Ф. К. Пфафферотта, яку, з огляду на її засадничість та важливість, передаємо в скороченні.

Ствердивши, що «проблема України сьогодні в основі цілком інакша, як в 1918 р.», автор вказує на три причини невдачі політики осередніх держав на Україні в 1918 році: 1) відсутність «рушійної та поривачої за собою політичної ідеї»; 2) політика вільгельмська та габсбурська не була побудована на дозгу мету й на велику далечінь. Рішальним видавалися тоді домагання хвилі. Негарне слово «хліб і мир» обумовляло всі зарядження й не допускало до правдивого політичного проводу Віденська та берлінська вулиці впливали на рішення урядів; 3) «третьою й можливо рішаючою помилкою 1918 р. було це, що проживаючі в Галичині та в Відні, переслідувані царизмом, українські еміґранти та парляментаристи, мали змогу вирішально впливати на заходи тодішнього політичного проводу. Ті зручні й схильні до конспіраці круги української інтеліґенції, що їх радо бачили в віденських сальонах та фракціях, мали свої входи і до парляментів та міністерств. У Берліні та Відні радо їх слухали. Вони бомбардували військові установи, а передовсім військову ґрупу Київ, непропошними порадами й меморандумами та в значній мірі причинилися до того замішання, з якого відтак і військовий провід не знав, як вийти. Не дивно, отже, що при тому політичному безладді військо, тобто військова ґрупа Київ, мусіло все взяти в свої руки і в того боку йому не можна робити закидів. Чи при тому все зберігався політичний інтерес осередніх держав, це інше питання»...

«Хибна політична ідея, брак великодушного й аґрарно-політичного погляду на далеку мету, та вплив еміґрантів на парляментарно-династичні кліки мусіли в 1918—19 рр. довести обовязково до невдачі осередніх держав в українській політиці. Таке фіяско було б прийшло навіть тоді, коли б 9 листопад не пхнув був армії ножа в плечі. При правильній і міцній політиці можна було східні справи мимо 9 листопада паладпати інакше. Німецький народ втратив свої історичні шанси»...

Визволення Німеччини й цілої Европи зпід московського тиску є політичною ціллю вікового значення, що стоїть у діяметральній протилежності до хлібної політики в 1918 р. Політична концепція приручення поневоленого Москвою краю, в якому струї народньо-німецької крови стікали доконали, до Европи та визволення його з оковів степу, не можна в ніякому разі порівнювати з «теоріями середньої Европи» 1918 р, або з іншими доброзичливими національними рецептами.

Сьогодні в Україні, під проводом райхскомісаря Еріха Коха, як уповноваженого Фірера, та його східнього міністра Альфреда Розенберґа, є рішальною одна політична воля. Дуалістичні впливи, якінебудь «господарські» тенденції є при міцності національ соціялістичного проводу цілком не можливі. Німецька політика не думає катеґоріями державно-правних теорій, вона бачить тільки простір і народ. Заходи німецького цивільного управління продиктовані не тільки бажанням якнайскорше видістати з краю продукти. Діючі в Райхскомісаріяті Україна досвідчені сільсько-господарські провідники знають, що й тут збіжжя по росте на долоні, тільки що над ним треба попрацювати. На заходи в напрямі сільсько господарського плянування не натискає сьогодні вулиця, або парлямент, а тільки доцільна аґрарна політика, спрямована на покриття потреб фронту тотальної війни та не будуччину Европи. Українську політику не визначають сьогодні ні їнилева харчова ситуація, ні пропаґандивні моменти, а тільки вимога побіди й великої будуччина нації. Взірцевим приміром такої реальної політики на Сході є обережно започаткування аграрного порядку. Незалежно від неконтрольованих впливів, які проно діяли в 1918 році, тепер не робиться «комерціяльних» диспозицій та не живеться по способі прямо-з-руки в-рот і не працюється лише для нинішнього дня, тільки дбається про те, щоб в Україні раз-на-все відвернути від Европи смертельну загрозу московського терору. Отже, тут не робиться хлібних інтересів, тільки розвязується завдання політично-світового розміру та найдальшої будуччини.

В тому чисто німецькому погляді на справу та в аспектах европейської політики нема місця для балачок із теоретиками, або якимнебудь експертами від державного права, які думають, що доказати свої здібності продукцією книжок і меморандумів в якихнебудь столицях Европи. Націонал-соціялізм навчився з історії, а політичний провід Райху є нині тієї думки, що сліди добровільних теоретиків із 1918 р. сьогодні не страшні. Східня політика вимагає твердости й ясности світогляду. Романтичні думки були б тільки тягарем для працюючих людей. Німеччина має зрозуміння для особистого положення вимігруваних перед большевиками українських інтеліґентів-еміґрантів. Вони мають багато інших можливостей для праці та змогу достаточно доказати свою льояльність і тимсамим співпрацювати над розбудовою свого краю. Спроби безконтрольних елементів навязати звязки з військовим проводом сьогодні вже більшо неможливі. Армія не потребує витрачувати час, як в 1918 році, на переговори з нарікайлами-теоретиками, що забірають забагато часу. Ті питання обхоплює міцний і до тієї цілі призначений провід. Тимсамим виключається радикально дві основні політичні помилки 1918 року..

Німецький провід в Україні в 1942 р виказує успіхи, які збільшуються з місяця на місяць. При тому німецька політика не працює обіцянками. Вона ясно й тверезо оцінила ситуацію так, якою вона була, і не завагалась заявити, що для піднесення краю та включення його в европейський цивілізаційний круг треба, по всіх большевицьких знищенних, впертої й довголітної праці. Німецька політика вже вказувала на те, що в першу чергу самі українці мусять до того причинитися, щоб перемогти большевизм і плюторатію, тобто — що найперше треба створити фундамент, а на ньому вже будувати дім. Мимо тих дуже важких умов, які якщо зрідка стрічаються цивільним управлінням в здобутому краю, вже сьогодні деякі факти вказують на правильність пороблених політичних і господарських заходів. Коли в 1918 р., через безпорядки та політичні недотягнення, населення залишалось безтоще й не тільки, що не продукувало нічого, але й ховало ті рештки, що ще мало, теперішня цивільна влада в Україні довела до того, що всіяні засіви, мимо несприятливої погоди та важких обставин, удалися та що це у великій мірі завдячується, побіч німецької інтенсивности, праці й одвертій співпраці українського селянства. Коли в 1918 р. Людендорф мусів залишати в Україні одну дивізію за другою, щоб примусити населення до праці, націонал-соціялістичному проводові вдалося звільнити й вислати на працю до Райху сотні тисяч українців. Коли тоді охоронні відділи стало бились з бандами, сьогодні в Райхскомісаріяті забезпечено постачання для воюючого фронту завдяки поставі населення. На тому нічого не змінить і чинність деяких банд, які зустрічають серед українського населення якнайсильніший опір То є доказом успіхів, які можна на бажання вичислити більше. Перші тяжкі початкові праці в Україні доволи до успіху. Властивості наставлених Фірером в Україні мужів ґарантують дальше поступ на тій дорозі. Ця політика доведе до того, що українці використають цю одиноку нагоду та стануть европейцями.

Один образ боротьби на сході

Рідко хто має повний образ тієї страшної війни, якою є сучасна війна. Рівнож мало хто має правдивий образ тих жорстоких боїв, які відбуваються тепер на Сході. Щоб познайомити трохи наших читачів з цими боями, подаємо ближче опис частинних боїв, які відбувалися за Ростів і далі в околицях Ростова.

Большевики збудували на заході, на півночі й на сході від Ростова сильні оборонні укріплення, які простягалися на 30 км. у глибину. Три протипанцирні шанці, які простягалися одні за другими й були від шість до вісім метрів широкі, мали здержувати наступ німецьких панцирних частин. Ціла околиця кругом Ростова була прямо засіяна тисячами мін. Зараз за кожним протипанцирним шанцем побудовано цілу систему найміцніших бункерів, у формі терас. Ця система бункерів складалася із приблизно 400 тяжких і 1900 легких бункерів, які були злучені між собою сполученими ровами. І в місті було все приготовлене до оборони. Переходові вулиці мали на метер за грубі камінні й бетонові барикади, які були фляпковані бетоновими стрілецькими стоянками. Головні й побічні вулиці були замкнені підмінованими полями. Оборона міста була повірена одній совєтській армії, яка складалася з кількох свіжих дивізій, моторизованих бриґад, одної панцирної дивізії і деяких інших частин.

Як здобули німецькі й союзні війська це 520.000 місто? Після зайняття Ворошіловграда німецькі і словацькі війська почали спершу із сходу й півночі сконцентрований наступ на місто. Після цього почали наступ на Ростів і війська, які стояли в околицях Таганрогу.

Сильними атаками розбито вели кі частини московських військ на поодинокі ґрупи й, у співпраці з летунством, знищено їх. Рештки розбитого ворога відтягнулася до Ростова. Німецькі скорі піхотні частини вдерлись в саму середину втікаючих кольон і, в злуці з летунством, яке безперестанно бомбардувало ці кольони, змусили большевиків до боротьби в околиці Новочеркаська Тут знищено майже цілковито ці кольони. У цей спосіб завдано рішальний удар західнім відділам большевиків

Рівночасно розгорілись сильні бої на заході від Ростова, на протипанцирних укріпленнях у околиці Чалтир-Туслов. В ніч на 22 липня німецькі військові частини вдерлися на ці позиції. В протязі 22 липня німецькі війська, сильно піддержувані летунством, прорвали московську оборонну лінію впродовж шляху Кульбичево-Ростів; в той самий час «відділи СС» вдерлися біля Султан-Салі в другу протипанцирну оборонну лінію.

Використовуючи ці успіхи, скорі частини німецьких військ зайшли в передвечір цього дня аж на край міста. В протязі 23 липня зайнято більшу частину Ростова в **рукопашному бої, хату за хатою.** Останкп розбитого ворога трималися ще в деяких дільницях міста.

Летунство бомбардувало безперервно ворожі кольони, які тікали міськими вулицями. Поверх 300 моторових возів знищили літаки на вулицях міста. 33 гармати лежали розбиті серед міста. Далі летунство бомбардувало залізниці й ваґони, в яких тікали большевики

В ночі на 24 липня місто зайняли остаточно німецькі й словацькі війська.

Як виглядає тепер Ростів після його зайняття? Спеціяльний кореспондент «Фелькішер Беобахтер», редактор В Новак, містить

Німецьке купецтво в Україні

У звязку з господарським розбудуванням України німецька влада зробила ряд заряджень, щоб направити большевицьке спустошення. Перед відповідними чинниками виринуло два завдання: постачати воюючій німецькій армії поживу й другі потрібні речі та заосмотрити населення товарами першої потреби. Систематично перепроваджено такі реформи, як земельна, реміснична й банкова. На місце колхозів прийшли спільні господарства під керівництвом фахових німецьких сил. Щоб підвести торгівлю й уможливити виміну товарів, переведено реорганізацію ремесла, створено центральний банк та багато інших господарських банків. Як дальший крок для осягнення запевнення продукції й постачання поживи, покликав Райхскомісаріят України вибрані німецькі торговельні фірми, що мають бути піонерами відновленої торгівлі в Україні.

Ці фірми, що мають комісаричне доручення й зберігають за собою приватну ініціятиву під проводом й контролею держави займаються розподілом товарів між німців, яких не заосмотрює армія, та місцеве населення. Товари цим фірмам достачає місцева продукція. Передбачається також виміна товарів між фірмами з різних частин краю на випадок надвижки в продукції, щоб вирівняти потреби й продукцію цілого краю. Надвижка продукції цілого Райхскомісаріяту України найде свій збут у Райху, як рівнож недостача в продукції місцевій буде доповнена зпоза границь. Торговельним німецьким фірмам припала також роля регулювання цін та розподіл сирівців між поодинокими фірмами. Всі місця, що призначені для німецьких купців в Україні, стають по війні до розпорядимости німецьких фронтовиків.

Україну поділено на округи, в яких працює 14 фірм різних галузей, 6 фірм будівельного матеріялу і 4 фірми з хемічно-фармацевтичної ділянки Німецькі фірми з Берліну, Бремену, Гамбургу працюють у таких містах, як Луцьк, Ковель, Пінське, Проскурів, Житомир, Вінниця, Київ, Умань, Січеслав, Кривий Ріг, Миколаїв, Херсон, Кіровоград Первомайськ, охоплюючи при тому терени відповідних ґенерал-бецірків.

Не почали ще своєї праці фірми хемічні та фармацевтичні.

УВАГА!

Складіть собі «У.В.» по сторінках, бо з технічних причин друкарня цього зробити не може!

у згаданому часописі з 29 липня обширний образ Ростова після його заняття німецькими військами п. н. «У зруйнованому місті Ростові». Беремо кілька витягів з цього репортажу:

«Боротьба за місто була надзвичайно тяжка. Страшна спека (35° Ц, або й більше), до того кожна хата була в місті перетворена в твердиню. Після боїв, які провадилися за кожну майже хату, образ Ростова страшний. Вулиці, це гори розбитих возів, вирваних із корінням дерев та румовищ. Деякі частини міста так сильно зруйновані, що тяжко найти їм якогось порівняння

Але по це лише поодинокі вули ці, що лежать перед нами в руїні — **ціле півмільйонове місто треба описувати, як одну руїну**, з якої сумно стирчать чорні останки поодиноких високих будівель. У цьому місті фабрик залишилось тільки кілька хат, яких не знищено цілковито

І з цих руїн, де на перший погляд виглядає, що там нема ані живої душі, починає виходити на денне світло населення міста, шукаючи на румовищах якоїсь поживи

Трохи далі, в околиці пристані, ще гірші румовища. Залізо, мури й людське тіло перемішалися в страшний образ І тут стало мені ясно, каже згаданий референт, що означала підмога наших літаків для осягнення цієї побіди».

Ось у кількох словах образ боротьби на Сході

ІЗ НАШИХ БУДНІВ

Почуття відповідальности й обовязку

Всякі є відповідальності. Найчастіше говориться, що хтось був потягнений до відповідальности перед судом за провину, або злочин, за що жде його грошова кара, або вязниця Рідше притягає до відповідальности організація свого члена, уділюючи йому догану, або й виключає з членства. Та є ще й третій рід відповідальности за свої вчинки перед Богом, своїм народом і перед самим собою, перед власною совістю. Саме про таку внутрішню відповідальність буде й мова.

Ця відповідальність звичайно переочується. Вона найбільше, як то кажуть, абстрактна, значить найменше «намацальна», невловима її наслідків (кари) не бачимо й тому її не боїмося.

В життєвій практиці буває так: Кожна людина має амбіцію, деяка навіть перебільшену жадобу чести. Хоче чимось визначним бути, грати чільну ролю в громадському житті й прагне почестей. Все це природне і належить до прикмет людської вдачі.

Гірше воно, коли хтось осягне провідне становище, не здаючи собі справи, чи зможе вивязатись із своїх трудних завдань. Легковажить їх. Хоч, може, іводі і свідомий, що не під силу йому впоратись зо своєю роботою, але і навіть перед собою не признається до цього. Фальшива амбіція не дозволяє йому зректися почестей. Він намагається втриматися на керівному місці, не оглядаючись, що своєю нездатністю шкодить загальній справі, а тимсамим і собі. Можливо, що часом непокоїть його думка, щоб не потягнули його за всякий промах до прилюдної відповідальности і, бува, не покарали. Та глибші душевні спонуки не зворушують його. Не відчуває в собі внутрішньої відповідальности, не «сповідається» перед власною совістю. Бо фальшива амбіція освітлює його блеском почестей.

Та не тільки фальшива амбіція спричинює стан. Уже саме легковаження своїх обовязків, які б вони не були — родинні, службові чи громадські, корінються в тім, що деяким людям, бракує почуття відповідальности перед самим собою за свої вчинки й працю А це гірко мститься в житті.

За виховання дітей поносять відповідальність батьки. Погано виховавши дитину, даремно й запізно складати потім вину на школу, чи вчителів, окруження і т. д. Бо старість цих батьків все одно буде вже незавидна. Коли хтось у своїй зганевій праці занедбує свої обовязки, терпить на цьому не лише установа, уряд, чи власне господарство,або підприємство, де працює, але колись він і сам потерпить на цьому, як його врешті викинуть звідти, або у свойому господарстві понесе втрати Не інакше воно й в громадському житті. Хто солідно не сповняє своїх обовязків звичайного громадянина, або вибором, чи призначенням положені на нього обовязки провідного діяча, той шкодить цілому народові, якого складовою частиною є він сам, отже сам собі заподіює шкоду

Життя ставить нам постійно питання у формі всяких важних завдань, на які ми повинні у власному інтересі відповідати совісним сповненням наших обовязків.

Кожне призначення на вище керівне становище, це передовсім збільшення нашої відповідальности. Щойно признання за виконання праці можемо вважати собі за почесть, що в свою чергу зобовязує нас і вимагає від нас іще більше зусиль, щоб ми з дійсним внутрішнім задоволенням могли собі сказати це справді я заслужив собі!

Почуття відповідальности — це почуття наших обовязків головно супроти власного народу. Цих прикмет людського характеру не можна навчитися, як віршу з книжки Їх не можна нікому згори наказати наказом Їх посипо вже в своїй душі і в своїй совісті; тільки не кожний в однаковій мірі має розвинені ці властивості свого характеру

Поверховна людина не чує того внутрішнього голосу, що викликує її до обовязковости. Але обовязковість можна виховати добрими її прикладами. Автім, хто вимагає від своїх підчинених совісного сповнення їхніх обовязків, той у першій мірі мусить сам якнайточніше й щиро сповняти свої власні обовязки

Тому кожна, навіть найменша організація, повинна дбати, щоб особливо її провід давав зразковий приклад у виконуванні всіх обовязків, як організаційних, так і загально-громадських. Така «дрібниця», як завжди точна поява членів управи на її засіданнях, або на звичайних членських сходинах впливає незамітно, але чинно на вироблювання обовязковости загалу членства.

Виплекання почуття дійсної відповідальности серед українського громадянства є для найближчої будучности нашого народу дуже важне. Бо в свідомості своєї відповідальности кожний буде старатися дістатися на своє місце, що відповідало б його знанню, досвідові й хистові. Ніхто не буде посягати за тим, до чого не доріс. А коли й будуть фальшиво-амбітні, або користолюбні виїмки, то лише як виїмки, що собою «уща сливлюють» кожний нарід.

Врешті, почуття обовязку причиняється також до посилення суспільницького елементу у вдачі громадянства. Досі, жертвуючи на якусь загальну ціль, думає не ресічний громадянин, що від цього ніяково йому ухилятися. При вмілім підході й вихованим прикладами можна дійти до такого зовсім природнього розуміння жертвенности, що цей громадянин відчуватиме потребу дати свою лепту на корисну народню ціль, уважаючи це сповненням свого національного обовязку

Леонід.

Хочете мати цікавіший орган?

Забезпечуйте його фінансово — жертвуйте на Пресовий Фонд «Українського Вісника»!

Життя й події на сторінках преси

З української преси

«НАД ДОНОМ »

Обговорюючи події, що саме відбуваються між Доном і Донцем, «Краківські Вісті» ч. 163 пишуть:

«Бій на просторах Дону — це дійсно один із тих вирішних боїв у сучасній війні. Бар'єра Дону і а давнину позначувала границю між сходом Европи та Азією. За Діп і над Доном споконвіку велися бої із степовиками, що напирали на захід. Тепер же цей Дін має ще більше значення. Це той Рубікон по переході якого отвираються брами до легендарної країни Прометея, до гір Кавказу з його нафтовими скарбами і шляхами між двома морями—Чорним та Каспійським,—які ведуть у Персію, Ірак, Мезопотамію, що також багата в нафтові копальні, а далі почерез Сирію й Палестину на Суез...

Бар'єра Дону — це «бути, або не бути» для большевиків. Бо втратити цю запору, значить втратити не лише звязок із полудне, із Перським заливом, кудою приходить допомога від альянтів, але й втратити те, що большевики називають «гарючес» — бензину, без якої стає вся моторизація.

Дійсно, большевикам робиться гаряче з тривоги за по «гарючес» й вони в судорогах боронитимуть, що ще вдасться боронити. Не даром на тому фронті стояв із своїми арміями Тимошенко, якого альянти, а також большевики, розреклямували, як ґеніяльного тактика й стратега, тому, що по минулорічному погромі Ворошилова й Буденного не було кого реклямувати Тепер же ґеніяльність і зоря слави цього з останніх революційних маршалів, які вийшли ще з царських підстаршин, або таки із звичайних ватажків банд — гасне на очах і можна надіятися, що небаром може він командувати слідом за Буденним і Ворошиловим, не рада гніву Сталіна, якого Тимошенко все був вірним слугою, а рада того, що в умовах совєтської дійсности все когось треба жертвувати для спасення Сталіна»

З чужної преси

ТРИ МІЛЬЙОНИ ГОЛЯНДЦІВ НА СХІД?

П.—А. Кусто в своїй статті про голяндських національ-соціялістів («Же сюї партуу», ч. 572) пише м. ін. таке:

«Тоді, як інші плачуть, ломлять руки з розпуки й чекають на неможливе спасення чудотворної інтервенції ґеніяльного Сталіна й «різдвяного діда» Рузвельта, голяндські націонал-соціялісти дали недавно доказ своєї політичної інтелігенції, започаткувавши діло, яке виникує в нас просто подив.

Вони заложили — як про це сповіщає нас Вілзі ван Моок у брюксельському «Суар» і — «Голяндське Товариство Сходу», імітоване на колишньому «Товаристві Східніх Індій». Тут тепер ходить не про це, щоб збагатити кількох капіталістів. Тут іде про те, щоб за допомогою держави й за поміччю німецької влади іти закладати голяндські кольонії в ці безкраї території Сходу, що їх щойно вирвала Вермахт (німецька збройна сила) від большевизму й відкрила їх ініціяції. Уважають, що коло трьох мільйонів голяндців зможуть найти на цих територіях нагоду виявити свою енергію й традиційні якості піонірів — не як ізольовані еміґранти, загублені на чужій території, а як спільнота серед національних спільнот яка буде водночас продовженням батьківщини. »

Шкода, що французький журналіст не подав нам, що властиво розуміє під «безкраїми територіями Сходу». Бо коли ж тут розуміє Україну, як найбільшу й найбагатшу частину «того» його Сходу, то, здається, всякі коментарі зайві

«ПОСТАВА УКРАЇНЦІВ»

«Дойче Україне-Цайтунг» ч. 147 затримується в статті під повищим наголовком над питанням, які вимоги ставляться в сучасній війні до українців. Для познайомлення наших читачів із цією статтею, передаємо її в скороченні

«Багато українців сьогодні думає, що для них війна вже закінчена. Окрім пустих віконних рам та розкинених подекуди розбитих совєтських танків, бачать вони, що всі сліди цього велитенського змагання вже усунені. Ті українці починають по-мирному думати та прибирати таку поставу, яка є перешкодою в розвиткові та розбудові краю і через те конечно треба її зревідувати

Війна ще в ході. Коли ж Україна цілими століттями боролася і цілими століттями витривала в боротьбі, щоб включитися до Европи, то не може вона сподіватися, що теперішня кінцева боротьба та тягарі цієї боротьби будуть несені тільки німецьким народом... Так жерта не може жадний українець більшій, або меншій мірі скинути лише на німецький народ. Також на ньому спочиває обовязок віддати й свою частину для розбудови краю, його господарства та культури. Тепер не можна ставляти жадних домагань, тепер не можна виповнити жадних обіцянок. Треба затиснути зуби та робити все, щоб прискорити остаточну перемогу...

Українець, який все це має перед очима, мусить бути свідомий того, що ніхто не зможе з цього хаосу за кілька місяців зачарувати предметів щоденного вжитку. Але він мусить і про те подумати, що німецький промисел мусить виконувати сьогодні переважно збросневі праці, та що й постачання німецького населення приватними добрами треба було обмежити. Через те неможливо творити сьогодні такої великої кількости всякого роду продуктів, якої треба, щоб постачати українців Сьогодні неможливо також давати українському робітникові, як рівнозначність його праці, виставчаючу кількість продуктів щоденного вжитку. Тому платиться згідно теперішніх можливостей, згідно цього, що свідоме відповідальности управління може дати.

Якщо дехто, може, ще не розуміє, чому цього стану не можна сьогодні змінити, треба йому що вияснити Коли українська інтеліґенція має почуття відповідальности та кохає свій народ, мусить вона пояснювати людям, що працювати треба і то не тому, щоб купити продукти щоденного вжитку, а тому, щоб уможливити німецьким борцям кінцову перемогу так швидко, як швидко це лише можна.

Це певна річ, що тяжко є розбудити ініціятиву українського народу обіцянками на будуччину. До цього часу робив це большевизм, але він своїх обіцянок не додержував, але це було б повним незрозумінням дійсности, коли українське населення навіть у приближенні порівнювало б большевицькі обіцянки з нашою волею розбудови. Сьогоднішнє справедливе відношення до українців мусить їх повздержати навіть від натяків на таке порівняння...

Німецька індустрія дає для культури України потрібні предмети Окрім вивізувань для кіно та театрів, які були потрібні для доповнення, або відбудовання знищених, дав Райх України дотепер 12 тисяч предметів. Доставляється тисячі книжок в українській мові та все зростаючу кількість фільмів, накручених у Німеччині. З Райху приходить теж увесь папір, що його вживає відновлена українська преса.

Через те не на часі вияснювати брак охоти до праці та роботящости тим, що тепер робітникам не можна дати, або не можна дати досить багато предметів щоденного вжитку Український робітник або не бачить, що діється, або не хоче цього бачити. На вигоди тепер немає місця. При цьому зрозуміло, що ми мусимо вимагати співпраці українського робітника в німецькому збросневому промисл. Український робітник мусить зрозуміти, про що йде, та що його праці треба вимагати без зайвого балакання При переведенні в діло нашої волі перемоги та розбудови, ми мусимо бути енерґійні. Дивуватися з цього приводу це значить бути коротко зорним

Через те бій і для українця ще не скінчений. Він не може викручуватися з цієї кінцевої боротьби, навпаки, від нього чекається, що він радо та в свідомості своєї праці спричиниться до цього кінцевого бою. Його уділ та його праця у відбудові краю дають йому право на те, щоб його пізніше у першій мірі взяти під увагу при розподілі дібр, при розподілі варстатів та заводів, а передусім при наділі землею. »

ПОЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

Німецька офензива на південному відтинку Східнього фронту й бої на останній укріплений лінії в Європі видають свою тінь на всі практичні потягнення світових небіжчиків. Бо якщо Німеччина дожене зі офензивою до бажаного кінця й закріпиться на нових позиціях, тоді війну можна буде вважати закінченою — й її кореть. Тоді і час буде вже дістати в зарость держави осі, бо Европа стане в такій мірі самовистарчальною й матиме в своїх руках надзвичайно сильні стратегічні позиції. Надпустити Німеччину й її союзників довести до успішного кінця свої військові плани — ось найважніше завдання Англії й Москви.

Але, бо, бажання одна, дійсність друге. Проти зброї треба виставити зброю. Тут не поможуть найкращі політичні комбінації. Але Німеччина й її союзники розпоряджають ще таким силою, що створення «другого фронту» в Европі майже неможливе.

ЛІТВІНОВ У РУЗВЕЛЬТА.

У злуці з самими порожнями, які вказали Москва на Східньому фронті, зникла дня 22 липня московський амбасадор у Вашінґтоні, жих Літвінов, у Рузвельта, щоб аргумент йому важливо положення Москви й зажадати негайної ефективної помочі. Що правда, американська преса знала, що Літвінов не настоював вовсім на тому, щоб Америка зробила інвазію в Европі й Европі на велику скалу; він тільки домагався, щоб Америка й Англія зробили «щось десь у світі», щоб солдати сильні німецький тиск на совєтську армію. В злуці з цим помаранчом, совєтська амбасада в Вашінґтоні оголосила комунікат, у якому мало м. ін., що «сьогодні якрі» мають тепер положення багато небезпечніше, як це було після катастрофи в Дунаєрку. Цього самого дня мав Літвінов ще одну розмову з Рузвельтом, на якій були присутні «найближчі військові співробітники президента».

Подібні кроки підтримав і московський амбасадор у Лондоні. Положення Москви є надзвичайно скрутне. Розвій подій на Східньому фронті показує «найважчих ударом» в останніх шістьох тижнях.

АМЕРИКА Й АНГЛІЯ ЗАМИКАЮТЬ ОЧІ

Щоб заспокоїти в такій мірі Москву, яка жадає негайної помочі, Америка й Англія створюють атмосферу, ніби вони прагнуть якнайшвидше прийти Совєтам на поміч. І так, американська преса подає, що американський уряд дав розпорядок якнайшвидше скупчувати «перевагу дня» окупаційної армії в Европі. В Вашінґтоні подають далі офіційно, що американський уряд згодився постановити після закінчення війни відносині свої військ для повернення порядку в Европі. Для цього заходами тимчасово мішаних військ. Рівнож не дехто американських університетів американські офіцери роблять спеціяльні курси, щоб бути в стані після війни перебрати адміністрацію в европейських країнах, які стоять терор під німецькою окупацією, як доки пробудуть тут «сильні уряди».

Та такі плани мало що поможуть Москві, бо тепер не йде про те, що буде після війни, але як витримати сильний німецький тиск. Англія тепер не дає на це досить точної відповіді, бо бомбардування німецьких міст що вирішують проблеми офензиви на Европі. Не помагають москалям і англійські демонстрації в Лондоні, хоч так демонстрації носять чіткий прапори з серпом і молотом та вигукують на всіх мовах протиукраїнські клячі.

Таки демонстрація відбулася в неділю 26 липня в Лондоні, на якій стоятиметься борба з комуністичними прапорами й комуністичними кличами домагалися від англійського уряду створення другого фронту в Европі. Черчілль, що правда, скликав зараз нараду генерального штабу, але, мабуть, зі нарадою закінчиться так, як на було все досеред: нічим.

ПРОМОВИ

Крім демонстрацій і напорвних потреб, Америка й Англія можуть позвалятися і кінцевими промовами. Говорив цей раз Ідем, Гуд і Кріпс. Всі вони говорили про... повоєнний світ, що, як має виглядати світ після американсько-англійсько-московської побіди. Кріпс вказував із заложенням, що найважнішим завданням «сьогодняшнім якрі» після війни за справедливий розподіл сировин між поодинокими державами. Треба признати, каже Кріпс, що «в минулому нам не вдалося зробити справедливого розподілу в наших сировин». Тепер цей безуд треба буде направити.

Але найбільше розчулку мала промова американського міністра закордонних справ Гулла. Цей сказав м. ін. що «побіда держав осі означала б створення нового світу, де панували б невільництво, голод, і хаоси». Тому, твердить він, тільки побіда великих демократій означатиме побіду правди, справедливости й добробуту». На цю промову Гулла дав патріотичну відповідь німецький сміф преси д-р Дітріх, який сказав м. ін. що в такому теріфічно подвиті німецької праці! Тих фантастичні фрази не можуть мати найменшого впливу на від подій. Що правда, Гуд заявив, що найважнішим завданням під по пору до дотримання війни, але він не сказав, як це практично зробити. Він сказав дуже, що не досить боротися, але треба боротися в наступ, але не сказав, як це зробити, де і коли. Взагалі промова Гулла побудована на шаблонних твердженнях і призначена на експорт.

«НАША КРАЇНА В НЕБЕЗПЕЦІ»

Ці промови ні за волосся не впливомрили Москву й та заставила її вірити в правдо завтра. Тому Сталін рішився звернутися із розгучним закликом до совєтського народу дотримати «тимчасії ряд». Дня 24 липня московське радіо дало тривожний заклик до «народів Совєтського Союзу», в якому сказано: «Наша країна в небезпеці, ворог стягнув усі свої сили, щоб свій удар перенести поразки в життя. Ми зазнаємо всіх зусиль створити із своїх чів твердиню проти ворога». Такий заклик не віщує добра. Московські сотрадки, здається, прозуміли, що їм нема на кого чекати, тому одержали ратунок, що.... самогубство. І Сталін рішився на це. Горечі місто в горе тротів називають його ціні у Азії.

АНГЛІЙСЬКА ІМПЕРІЯ НЕОПОНИНА

Але, бо, й Англію не можна обвинувачувати в цій воні, якщо вона не помагає Москві так, як їй бажала б собі. Вістки з цієї імперії вказують, що там не все в порядку. Досіба, після найважчих московсько-англійських війсь по самого серця Єгипту та другого кінця: до Середнього моря — Суезького каналу, — революційні пропагандійські пастрелі в країнах Близького Сходу так більшо зросли. Чоловіки говорять про завоювання в Єгипті, місцеві повстання в Сирії, Іраку та Ірані. А яка військового клюнту знаємо Англії Індії.

Виконавчий комітет індійського Національного Конґресу рішив надати повної політичної свободи для Індії, в противному разі Індії проголосить пасивний спротив проти англійської влади, злучений з бойкотом англійських товарів.

При цьому індійці не надають відтягнення англійських військ із Індії. Але Англія не згодилася й на дві компромісові пропозиції. Англійська преса пише, що Індії тільки вріз і пальм привернуть до розуму. Рівночасно англійський уряд у Індії дав дозвіл на відновлення діяльности комуністичної партії, яка була заборонена від 1934 року. В розпорядку кажеться, що партія рішилася «боротися за справу національних здобутків індій». Ось чиїм руками думає Англія ратувати свої затрещені позиції.

ЯПОНІЯ ПРОГОЛОШУЄ СВОЮ ПРОГРАМУ

Японський президент міністрів, Тойо, виголосив в Окаві промову, в якій, говорячи про теперішній політичний й військовий стан держави осі, він подав програму для дальшого закріплення воєнної структури японської нації. Ця програма така:

1) Скріплення духової цінности нації; 2) вимаєть, найбільш доцільні політичні міри заняв в найбільш догідний час перемоги в житті; 3) якнайуряду залишити життєвий стандарт нації; 4) збільшення й розширення продукції та 5) відновлення й оживлення виробництва.

Відносно Індії Тойо сказав, що в спільному рішенні побідити Англію й Північну Америку Японія нікоди не буде терпіти велику силу держав у Індії. При цьому Японія дасть кожну помочі Індіям для здобуття їх самостійности.

Щодо Австралії, то Японія не зацікавлена ні на якому, щоб лишити усякий спротив, якщо Австралія не зрозуміє часу дуже.

МУССОЛІНІ В АФРИЦІ

З Риму повідомляють, що від 2 червня (день забрання Мариа-Матруці) як до 20 липня був Муссоліні на полях боїв у Мармарикі (Африка).

Під час цієї подорожі відвідав дуже відома, легендарна, морські бази, німецькі й італійські лазарети і т. п. Рівнож мав довгі наради в військовими радами.

Вертаючи з Африки, здержався Муссоліні кілька годин у Атенах, до прийняв на видовищі німецького посла Ашенбурґа та шефа грецького уряду, ґен. Тсолакоглу.

ОБОВЯЗКОВА ВІЙСЬКОВА СЛУЖБА В ЕГИПТІ

Єгипетський уряд предложить у найкоротшому часі парляментові проект закону, який передбачує обовязкову військову службу для всіх єгиптян - чоловіків, здібних носити зброю. Це має скріпити боєву силу єгиптянського війська, яке має тепер охоронити важні стратегічні пункти, прикислені підприємства й загальну безпеку та спокій.

НОВА ГРА З ГІНДУСАМИ

Як ми вже подали троха вище, національний гіндуський комітет закликав від Англії, щоб ця зрекалася свої політичних прав у Індії і передала їх повністю в руки індійського народу. У відповідь на ці домагання, віцекороль Індії зробив заступник предложення: на проведенням індійських партій; 2) обіцянку англійського уряду, що дасть Індіям самостійність після війни, гарантують заступники т. зв. «індійських якрі»; 3) робить нову розкладку на місцях, до якщо цієї війни, скликати конференцію про врутовну спілку, на якій якрі б з'єднати представників всіх індійських партій.

Де цього предложення, як і вказані до полагодження Індії вайне скликовище конгрес партій, який відбудеться в Бомбаю дня 7-серпня.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКА НА КУБАНІ

Використовуючи свої побіди в околиці Ростова, німецькі й совєтські війська закрили ворога на південь і, перефоруванки переїзд через Дон, дійшли до ріки Маяч і Сальк. В скорому наступі перейшли совєтські війська Маяч і осягнули Нубень. Тут німецькі війська зайняли одну вежу з стратегічної точки поблизу місцевості. Отже бої за Кавказькі країни. Перший термін бою стає українська Нубень.

КОРОТНІ ВІСТІ

— Злучені Держави Північної Америки прислали консулярні звислки в Філядельфії.

— Під час національного свята, ґен. Франко оголосив закон, який створюється нові вставські Кортезіс (такого роду стальний парлямент).

— Рузвельт проголосив війну Румунії, Угорщині й Болгарії.

— Німеччина відмінила демонстрації чужоземних журналістів.

Між Доном і Донцем... Acme

ІЗ ФРОНТІВ

У своїх воєнних спомиках пише Черчіль, що Німеччина повинна була 1916 року, змінити на зміці, звернути всю свою силу на схід, бо тим вона мала проти себе слабшого ворога й надзвичайно багаті землі, які були б забезпечили не тільки хліб німецькому народові, але й потрібні сировні для німецької воєнної індустрії. Черчіль і Каспійське море, хліб і нафта, ось що повинно було бути ціллю німецьких воєнних планів. Крім того в Кавказу Німеччина могла прямо загрожувати англійські позиції на близькому Сході.

Сьогодні цілі переходить у життя план Черчіля. Бо дня англійська й американська пропаганда говорили заходи, що цілі тому закрили свою офензиву на південь, бо не могли пробитись на Схід, то більше треба вірити тим, які кажуть, що німецький східній ударник німецької офензиви був тільки майстерним маневруванням, щоб німецька ударник з усіми силою на південь, у сторону Кавказу й Каспійського моря.

Німецькі східні офензиви, що розпочалися на відтинку Харків-Курськ далі в повному розмаху. Після падіння Воронежа ця офензива набрала надзвичайно жвавого характеру. Частина німецьких сил закріпилися в околицях Воронежа й стримує тут на півночі надзвичайно сильні наступи московських військ, друга частина завернула на південь і могутнім ударом розбила московський стрітник та, здобувши Ростів і перейшовши Дон, прямує в сторону Кавказу й Каспійського моря та Волги. На півдні московські війська в повному відступі. Як то на півночі, в околицях Орла, Ржева й Воронежа московські безперервно наступають на німецькі оборонні лінії, щоб пробити їх тут, вдержати в заціпки німецьких військ і в цей спосіб не тільки відтягнути московський північний фронт, але й перетворити німецьку офензиву в катастрофу. Мало хто вже собі справу з таких надзвичайно завзятих боїв, які відбуваються якраз тут на півночі. Щоб дати хоч чалу інформацію тих кривавих боїв, подаємо заміну воєнного звідомлення з 27 липня, де кажеться, що в протягі 36 днів тільки на відтинкові одного корпусу знищено 731 совєтських танків. А ми в липня подане, що в [illegible] Орла москалі стратили [illegible] в протягі 4 днів 289 танків. Це розпочала акція большевиків контрудара їм дотиснув поворот 2000 панцерників і величезну кількість людських жертв. Бо воні знають, що коли їм не вдається прорвати фронт на півночі, тоді їх совєтчане їх катастрофу як тільки на півдні, але вкінці на цілому фронті.

Ясно, що гарячка оборона на північні уповільнює величезні німецькі успіхи на півдні. А успіхи ці дійсно великі. Дня 18 липня німецькі війська, полягнули долінній бік Дону (на схід від Ростова). Дня 21 липня німецькі й союзні війська розпочали концентрований наступ на Ростів (із заходу, півночі й сходу). Цього ж дня німецькі війська дійшли як до Дону, 60 км від Сталінграду. Дня 22 липня німецькі й союзні війська стоять перед воротами Ростова та перейшли широкий фронтом долінний бік Дону на схід від Донця. Дня 24, 7 німецькі й союзні війська здобувають наступом Ростів і лишають серпіки ворота в великому луку Дона. Дня 26, 7 здобувають німецькі й союзні війська Новочеркаськ та починають завзяті бої за перехід Дону на широкому фронті біля Ростова. Дня 27, 7 здобуто місто Батайськ і осягнено на широкому фронті великий луг Дону. Дня 28, 7 перейшли німецькі й союзні війська на широкому фронті. Дня на схід від Ростова та осягнули вітчизни Маяч-Сальк. Цього ж дня осягнули союзні війська цілий долінний бік Дону і лишіть перейшли його в багатьох місцях.

Німецькі й союзні війська йдуть далі побідно на південь і на схід. Московські офензиви на північі вимерли.

В Африці продовжуються далі сильні бої за Ель-Аламейн. Англійці зосередили тут усі свої сили, бо знають, що втрата Ель-Аламейну можна рівнозначна утраті Єгипту. В лютім бою, які продовжуються за ці укріплення, англійці мали великі втрати в людях і зброї.

Рівнож і німецькі підводні човни могли цього тиждня оголосити затоплення 30 воєнних кораблів на 184,000 бтр. Ці великі затоплення воєнних кораблів стосують Англії й Америку перед надзвичайно великі труднощі підчого й військового характеру. Воєнним 6 місяців німецькі підводні човни затопили 666 воєнних кораблів на 3,843,200 бтр.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ «УКРАЇНСЬКОГО ВІСНИКА».

В попередньому числі нашого часопису оголошено: «Серпень місяць — місяць Українського Вісника». Це значить, що кожний українець, чи українка, найдальше від того, чи передплачують «УВ», чи ні — повинні надіслати добровільну датку на Просвітний Фонд «УВ». Бо святим обовязком всіх українців, що перебувають у Німеччині, є підтримати рідний часопис, який видає Головна Управа УНО.

Отже, всі члени УНО виконають свій національно-громадський обовязок і забезпечать на довший час видання «Українського Вісника».

Наш клич: «Всі датки на Просвітний Фонд Українського Вісника! Серпень місяць — місяць матеріяльного забезпечення нашої преси».

Слава Україні!

Адміністрація «УВ».

ВІСТІ З УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

КОМІСІЯ ДЛЯ ПЕРЕГЛЯДУ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОПИСУ

За дозволом німецької влади, створено в Києві Комісію для перегляду українського правопису, яка з травня ц. р. працює над уточненням та видрукуванням підручників для українських шкіл.

В загальному, щодо правописних питань, комісія керується у. зв. Академічним правописом України з 1929 року. В основу своєї праці комісія взяла перший проект правопису, виготовленого Українською Академією Наук, і на базі цього матеріялу тепер остаточно укладається український правопис. Засідання комісії відбуваються тричі в тиждень у приміщенні Київського Педагогічного Інституту.

Комісію очолює директор згаданого інституту, проф. Грузинський, а до складу її входять: проф. Шаровольський, проф. Кирилівський, проф. Комаліа, проф. Горецький, письменник Аркадій Любченко та багато інших відомих мовознавців.

МУЗЕЙ ІМ. ІВАНА СІРКА

Недавно в Новгороді, за дозволом німецької влади, організовано Український Музей, якому надано імя великого отамана війська запорізького Івана Сірка, що його могила знаходиться в селі Капуцинці біля Новгороду. Цей музей, що існував був і за большевиків, знайдено-московські руїнища, вивезли в Україну, довнутр знищили. Більшу частину цінностей вивезено. Тепер музей відновлено, поновлено всі експонати, які ще залишилися, та реорганізовано. Музей має 13 зель, в яких розміщено 15 різних відділів, які говорять про господарство, гончарство, природу, мистецтво, археологію, побут та історію України. У музеї є також 8 шкірами, з яких на перше місце висуваються гаванські Запорізької Січі, українські самостійні кімнати та чумацькі на відпочинку.

УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЧНА ШКОЛА

Широку тему в Харкові відкрито середню політехнічну залізничну школу, яка мала готувати технічні кадри для залізничного транспорту. В реорганізованій школа було передано приміщення колишнього залізничного інституту на Всенародському майдані. Після відкриття існування школа перетворилася на комбінат, в складі якого ввійшо середню політехнічну школу, вищу технічну школу та технічні курси. Обидвоєм готує технічів першого та другого розряду для залізничного транспорту: конструкція ковму, слюсарів залізних струнків, механіків, механіків-ковальників. Учнів на 1 червня було 830 в 12 групах. До нашої школи приймають учнів із загальною освітою за 8 клясів, до середньої — з освітою до 7 клясів, на курси з освітою до шости, як за два курси технічних вищих шкіл. Навчання провадиться українською мовою.

ВІДНОВЛЕННЯ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ СТАТИСТИКИ

У Райхскомісаріяті Україна відновлено видання сільсько-господарської звіти. Опублікується вона як сільсько-господарський статистичний, виданий у Німеччині, але її розповсюджено до українських відносин. У порівнянні з довоєнною большевицькою сільсько-господарською статистичною новий метод збирання статистичних даних надзвичайно простий. Ця сільсько-господарська статистика обхоплює три групи: статистику загальноадміністративну, статистику продукції та реєстрацію. Ведуть її під німецьким проводом.

ГРОШОВІ ОПЕРАЦІЇ В УКРАЇНІ

Усього року грошові операції провадять під теперішню пору господарські банки в таких містах України: у Вересті, Луцьку, Рівному, Шепетівці, Проскурові, Острозі, Житомирі, Вінниці, Києві, Білій Церкві, Умані, Миколаєві, Херсоні, Кіровограді, Первомайську, Дніпропетровську та Криному Розі. Крім цих банків існує ще понад 150 банкових філій та платіжних кас.

Житомир вчора й сьогодні

(Від нашого власного кореспондента).

...З приходом німецького війська в червні ц. р. душа житомирянина після большевицького терору українська інтелігенція та робітництво заворушилися. Спершу як приступили до праці українські Міська Управління, водогін, центральна електровня, хлібопекарні, технічна «Українська Слово» (редакція цього часопису пізніше вийшла до Києва і замість «Українського Слова» в Житомирі почала виходити два рази на тиждень газета «Голос Волині», що виходить і досі). Знищений трамвайний парк ще й досі не відновлено.

Одночасно з першими культурно-мистецькими закладами у Житомирі зачали Міський Театр та Український Клюб. Тоді ж на другий день після приходу німецького війська у місті організувалась (на базі колишніх українських та російських театрів) українська трупа, яка грає в домі у Міському Театрі, та Український Клюб із драматичною та сільською гуртками. Український Театр ставить переважно речі класичної, української драми та опери («Запорожець за Дунаєм», «Наталка Полтавка», тощо), а Український Клюб, гуртуючи навколо себе молодь, ставить різноманітні побутові п'єси.

У місті є два кіно: одне німецьке і друге для українського населення.

В наукових закладах у місті залишилися багатий Кривий Музей з геологічним, біологічним, етнографо-мистецьким відділами та бібліотекою. На жаль, ця установа не функціонує через матеріяльно-господарські та організаційно-технічні упущення.

На базі колишнього дитячого будинку у місті відкрито сиротський дім на 300 місць. Тепер у ньому виховуються до 200 дітей.

З 15 православних церков, двох костелів та одної кірхи за часів жидівського панування залишилась лише одна церква без духовенства, в якій провадить лише єпископ. Тепер відновлено Богослужіння: 5 церков, 1 костел та 1 кірха.

Разом із міськими школами почали працювати також сільські початкові школи та, в деяких районах центрах, середні фахові школи (технічні шефер школи).

Полтава

Аймаєв

З приходом до м. Житомира восени 1941 року цивільної німецької влади, почали поступово відновлюватися інші галузі громадського господарства та школа. Поступово розмонтуються кухні та житлові будинки для урядовців.

Наша торгівля репрезентована в цей час Міським Споживчим (кооперативним) Товариством, що має в місті кілька крамниць з галантерейними приладами та речами господарського й житового вжитку. Це Товариство відкрилося також плановому постачанню населення харчовими продуктами: хлібом, картоплею, крупами та іншими нормованим кормом. Інші, приватні або державної торгівлі у нас немає, якщо не вважати на базари та дуже дрібні торгівлі (часто дітей) яйцями, ягодами, або цигарками.

Органи цивільного управління та адміністрації в місті й області функціонують так: Генеральний-комісаріят та Шенгенкомісаріят в господарськими-та освітніми відділами, українській міській старості та українська міська поліція, а на периферії області Гебіткомісаріяти та українські районові управи й поліції.

Шкільний рік у місті почався ранесні (поточного 1942) року. До праці приступили: а) 14 українських початкових шкіл (4-річних) та одна німецька, із загальним контингентом дітей до 3.000 душ та 80 учителями; б) медична школа — з відділами фармацевтичним та зубнолікарським; в) технічна школа — з відділами електромеханічним, будівельним та плановим; г) музична школа; д) сільсько-господарська середня та д) сільсько-господарська вища школа (інститут).

Середні технічно - фахові школи уможливлюють міським закладам, а до сільсько - господарської школи вищої школи, крім місцевих викладачів, запрошено також кількох професорів з м. київських вищих шкіл.

Крім вищої школи, у місті є ще кілька інших закладів, що мають на меті розвиток українського національного життя. Тепер ще на другий день після приходу німецького війська у місті організувалась (на базі колишніх українських та російських театрів) українська трупа, яка грає в домі у Міському Театрі, та Український Клюб із драматичною та сільською гуртками. Український Театр ставить переважно речі класичної, української драми та опери («Запорожець за Дунаєм», «Наталка Полтавка», тощо), а Український Клюб, гуртуючи навколо себе молодь, ставить різноманітні побутові п'єси.

У місті є два кіно: одне німецьке і друге для українського населення.

В наукових закладах у місті залишилися багатий Кривий Музей з геологічним, біологічним, етнографо - мистецьким відділами та бібліотекою. На жаль, ця установа не функціонує через матеріяльно-господарські та організаційно-технічні упущення.

На базі колишнього дитячого будинку у місті відкрито сиротський дім на 300 місць. Тепер у ньому виховуються до 200 дітей.

З 15 православних церков, двох костелів та одної кірхи за часів жидівського панування залишилась лише одна церква без духовенства, в якій провадить лише єпископ. Тепер відновлено Богослужіння: 5 церков, 1 костел та 1 кірха.

Разом із міськими школами почали працювати також сільські початкові школи та, в деяких районах центрах, середні фахові школи (технічні шефер школи).

По деяких районових центрах виходить місцеві часописи.

Великою перешкодою у шкільній роботі є брак підручної літератури. Щоб запобігти цьому лихові, відділ освіти Штадтгебіткомісаріяту запросив досвідчених учителів і доручив їм складати підручники для початкових шкіл з української мови та арифметики.

У місті відкрито комісаріяльну контору. В останній час Генеральний комісаріят приступив до організації українських судів.

О. Рибенко.

Відбудова України

«Нова Українська Слово» ч. 154 помістило статтю майора Кравца, шефа преси для окупованих східніх теренів, п. н. «Будівництво на Україні», в якій він подав підсумок відбудови України. В скороченню подаємо якісь найбільш суттєві моменти із згадаєної статті.

Автор стверджує в першу чергу, що обробка землі в Україні цієї весни проходила, не зважаючи на всі труднощі. Найбільше стосовалось місцевості поблизу фронту. Хоч посіва й сумнів земи поновлювались сильно, але справжньою весною погода створила передумови для врожаю. Сіяли переважно пшеницю й озимі ранньою. Особливо скористані умовини склалися для ярових (картофель, буряків, тощо) і для кінця культур, як просо і гречка.

«Нове — читають далі, — що Україна окупована протягом тих часто висловлюваним думкам. Не можна тепер забезпечити харчами Европу, бо большевики знищили й вивезли робочу силу, машини, матеріяли, худобу і інвентар для фронту засобів сполучення. Та й розвинене через два і три врожаї на році і про більшу промисловість на Україні, ніж у Німеччині — помилкові. Навпаки, большевицькі системи, що звелися на примусові заходи, не могли використовувати родючий грунт України з чіпкою інтенсивністю, яка властива німецькому сільському господарству.

Господарські знаряддя України в справі майбутнього постачання харчами Европи і шкоду від її втрати для Москви повинуть вашої важливої ціни. В загальному постачанні Совєтського Союзу на долю України припадало: збіжжя — 30%, цукрового буряка — 62%, соняшника — 32%, конопель — 22%, льняного сіна — 6%, картоплі — 20%, соняшникового насіння — 32%.

В цьому році звернено особливу увагу на постачання харчів містам. Так, наприклад, в селищах Києва заготовлено 3.750 т. городніх, та сено поло Дніпропетровська і інших міст. Збільшено селищам присадибну землю, а водночас відбувається перетворення громадянства господарств у хліборобські спілки. Планово переводяться зкорнадування, відбудова та урухомлення друбнокомісних большевицьких виробництв. Українській чвяка становить понад 60%, а українська сталь — вже 50% всього добування сталі. В чавуну в Совєтському Союзі. Запас вугілля в Донецькому басейні доходить до 56 мільярдів тон; запаси залізної руди в Кривому Розі перевищують 600 мільйонів тон, а марганцю в Нікополі є вже 100 мільйон тон. Із фабрик відбудовані й пущені в хід тільки найпотрібніші для війни, ті, що можна було швидко відремонтувати.

Окремо розпорядком грунтовно упорядковано ремесла. Після перевірки здатности ремісників відбувається організація самостійних майстерень, для чого залучені майстри цілі. Створюються кооперативні підприємства для прийому й розподілу більших замовлень для здобування й використовування матеріялів та сировини і для збуту готових виробів. Дальшим заходом для відновлення загального господарського життя є відкриття Центрального Емісійного Банку, який заміняє новий порядок у валютових відношеннях і заміняє стару валюту в Україні.

Також відроджується культурне життя. В Україні виходить понад 60 українських часописів, свобідно розвивається церковне життя, в Києві працює опера та інші театри, в Вересті — міський, а в інших містах аматорські театри. В Києві існує 34 музеїв, працюють наукова та публічна бібліотеки. Крім того, в Києві урухомлено інститути — медичний, ветеринарний, сільсько-господарський, гідрометеорологічний, у Житомирі — медичний.

В багатьох містах існують торговельні, промислові й ремісничі школи. Працюють також народні школи. Виготовляються підручники й навчальні приладдя. Навіть у найменших містечках працюють кіно — театри, число яких можна дійти до 550.

Всі ці факти свідчать, що скрізь, заходи німецької влади, розвивається наше життя, а знайдеть большевицького безладдя, господарювати й руйнування дають тепер творче будівництво.»

ПЕРСПЕКТИВИ ПРОМИСЛОВОЇ РОЗБУДОВИ УКРАЇНИ

Дані українській промисловій районі, себто Донеччина, знаходяться фактично в прифронтовій смузі; тому не можна було думати поважно про його розбудову. На силу до цієї розбудови лежала ціла лінія переходу, що їх тепер берлінський корреспондент німецького «Ліп Кор'єра» дали Сірка, п. Чіро Подмаді, за голосом компетентних німецьких чинників, так формулює:

1) Минулої осені, в такою і зимою, бойові дії розвивалися на лінії від Дніпра, і тому не було можливо добувати вимаєний вугіль, без якого всякі заводи та фабрики були присуджені на безділяність, — тим менше можна було думати про їх дальшу розбудову;

2) Підчас своїх «ковтків» відступа совєтські війська знищили з собою й спеціяльними робітниками, особливо вимальниці (рудники) та металюргійні, залишивши самі залізні маси, які не можна було поремонтувати на робітників (процесом тисячі їх переважно з цією метою до Німеччини;

3) Засоби сполучення лінія зруйновано, що зрештою над різними середніми, дуже потерпіли відомо військових подій. І ті, що залишилися цілі, або були направлені та урухомлені, мусіли задовольнити в першу чергу потреби війська;

4) Після Севастополя закладники в руках большевиків, не було можливости користуватися Чорним морем ані для потреб війська, ані для перевезення в житті господарських плавів.

Тепер всі ці перешкоди зникли, або в уповному разі в найближчому часі не існуватимуть, і тому чи через можна буде приступити до якнайшвидшого невпинного спеціяльного українського промислового багатства.

Як відомо, промислові установи цього району черпали електричну енергію з Дніпрельстану, найбільшого джерела енергії всієї Европи. Відступаючи, большевики його зруйнували. Отже, його вже тепер направлено і в найближчих днях він знову говорити силу величезній простороні.

Звичайно такою дуже важливу підготовку організацію (встановлення, вивчення й фізичні досліди) для розробляння в великих розмірах національного мистецтва. Цей мінерал, разом з вугілляні сурдіді вольнень та залізок Кривого Рогу, забезпечує великі економічні можливості на початок всіх країн Нової Европи.

Евген Онацький.

БОГДАНОВА ЦЕРКВА В СУБОТОВІ

«Стоїть в селі Суботові
На горі високій
Домовина України —
Широка, глибока.
Оте церква Богданова...»
(Т. Шевченко)

Рано-вранці ж вибиралися до села, що славне в історії України імя Хмельницького, національного гетьмана цього народу.

Весь час я ішов серед сучасної великої сади, гаїв, а праворуч — луги. Я Тясмин.

Нарешті, серед тиші і краси сонячного ранку, пролунав дзвін, за ним другий, третій... Давно вже цей край не чув церковного дзвону, і тому в кожному щирому серці ніби виникає забуті почуття й відчуваннє, спогади дитинства й юности, коли ще людина літня. Легідно й міцно цей дзвін кликав і вабив до себе, і я прискорив кроки. А ось і центр села. На горі височить біля Богданова церква, пануючи над навколишньою місцевістю й горбами. Двадцять років минуло з того часу, як я був у цьому храмі, що є святинею для кожного сідомого українця. Як же він змінився за цей час! Стіни обдерлані, дах фарбований кто зна коли, порваний. Та все ж величі і краси цього памятника великої старовини виявляє величі у серці. Яка прегарна архітектура основної частини церкви!

Поміж до основної будівлі було добудовано дзвіницю і третій хід в неї до церкви. Ці добудови, зроблені за царських часів, не становлять чогось цінного з погляду архітектури, дивлячи як вони не гармоніюють з церквою, хоч будівлями намагалися наслідувати стиль церкви. Я в середині ціркви, збудованого на честь перемоги Росії.

Надзвичайно оригінальне скляніння, що має близько трьох. Жадні з відомих мені церкви не можна порівняти з цією. У Києві я не бачив ніде такого скляніння, свого такої прекрасної форми.

Куди поділись великані чудові фрески?... Тепер стіни голі, фресковий живопис знищений цілковито большевиками, що перетворили церкву на зерносховище. Так само був знищений вівтар і вся церковна утвар. У своєму виділіді комуністи дійшли до того, що одно із них, голова райвиконкому, в 1924 році перед збориками сільрад вимагали по валенки від Богданової церкви камінь на валенки.

Тепер приходили і священика особливо про прекращення праці, збудувати вівтар. Служба Божа тут правилася тепер по-словенськи, давні книги дістали нове українською мовою.

Я підіймаюсь на гори. Шлях до них проходить у стіні до двох метрів товщиною. Виглядає треба відмітити, що стіни церкви, складені з каменю, являють собою неприступну твердиню. Тут також вибрацтва. Вишу прапорці є місце, де раніш був похований Богдан. Тепер, коли Черкаський високочив на Суботів, як відомо, цей вогнуватиметься над останками Гетьмана, звели знову могилу його кості з могили. Ці кості були зібрані солдатами й поховані, як одно серцем, біля церкви на цвинтарі, за другою — біля нової церкви, від якої варах, після большевиків, нічого не лишилося. В стіні, прапорці, під якими тяжкійки, коли його знали, помітно було зовсім інше мурування. Видно, тут була піна. Можливо, що це закладений обвалює вхід у тунель, що йде під гору до школи.

З боку Тясмина і досі збереглися сонячна колишнього вигляду під крутою дорогою, на якій стоїть церква. Поза стовпи і горою є вулиця, колишній шлях дорога, вівду до гетьманського дворця.

Проникаючись із сокровенним, кидаю останній погляд на Богданову святиню, намагаючись запитку його про себе і той дальший час, а в моїй голові раптом виникнеться думка: «Що б то сказав нам гетьмана, коли б устав із домовини і побачив свою церкву в такому непрезбайливому вигляді, нам своїм нащадкам, що й досі, може, бадуром погнадають на 2 відкальтиї?...»

(І. Артемовка, «Волинь», ч. 381.

Нові паростки життя й українська інтелігенція

Доповідь із Ніжинщини.

В огні й полумі багряних катастроф і ярости нашої нації — народилися нові українського ка-раєст! Ясчоки чарівностями шляхи-роду... Що грешить далекі гар-ни розвалюють, відпадали її молодечі висоти цінність — готовість життя віддати за Україну, її безмежність, її невмиливість чесність, її благодаря дисциплінованість, її активність та ініціятивність, її відмінність, рішучість, тонність?

Недарма ж гр. Румянцев, що був по сміхуванні гетьманства генерал-губернатором України, в другій половині 18 ст., нарівні на українську інтелігенцію:

«Ця невеличка громада людей іменна про себе не відмиваються, як чіпкий, що вона є найгорщою на цілім світі і що вона від неї нікого дурнішого, нікого розробнішого, нікого розумнішого і що все, що в неї є, то найкращеє».

Тільки високим національним почуттям була пройнята українська інтелігенція. Тоді українській нації народжував герой-елементи, яких сьогодні вспинуть внутрішні полуки, що надали слабких і гартували сильних. Бо життя для цих безмежних нам духом людей — це рух, боротьба, а спокій — це застій і поодна смерть.

Большевики своїм руйнуванням матеріялістичним світоглядом, теоретичною політикою та вспитрмоноваліємом прагнуть обезмовити українців, прагнуть оприсвоїти нам споконвіку вояцьку ділянку покору, духовне рабство й соблазнливість. Розгублених, сплутаних духом, частина нашої української інтелігенції, яка мешкала обмеженими обіцяннями большевизму, втратила свої почесні місця на крайніх історій.

...Можна сперечатися дійсності. Але не ганьба традиції. Можна вдатися до інтернаціоналізму (відлиш до кладського почуття, до простішої совісти сильних, тощо). Але на большевицька лібералізо-демократична традиція.

І тільки залишаючи єдиний шлях вибору для нашої української інтелігенції — по слідах, сюрпрізі на нашої стаміні історичної традиції. Зрікатися в мешкуючо слабкою добою, полуцвітцем в її чарівну поезію, вчитися в її невмиливій життєвій ритм, вивчити наснагу для своєї творчої роботи, для блиск нельмовного від большевицької неволі українського народу, що вводить в нову сімю европейських народів.

Але насамперед треба різучо відкинути традиції 19 віку. Це вперше. В цій епосі українського перерождення, а не відродження, чарівні провідник думки, духової життєвої енергії, який для своєї цінної перебудови.

Бліскано-лінивий світ... Люди чиї доби дивались на реальне життя через розмиті окуляри. «Цар Поступ» — ось хто впередукує хаос. Світло людського розуму все переможе. Насальтиу, вільним, де буде місце в житті. Вгобаку прийде край. Пломенисто вірні демократії й братерства вилили на усім світом. Настала рай...

Дивні ідеї!... Ідейним виразником цих думок стає у 19 ст. Михайло Драгоманов. Він він космополітизм, сміливо отаєнц національність. Це він — ідейний носій гнилих традицій лібералізму і демократизму — розбросаєд, духовно знесилюючи сили нашої інтелігенції, найгоднішим своїм — фальшиво. Що людини іншого типа, інший стилю, мусимо вживати, мусимо поклонятися. Людина горебіного 12, чи 16 віку, яка творцю ґенідіна на життя й на майбутнє, вірила тільки в себе, як понад усе любила свою мову, свою віру, свою Україну — поміжна привернути до себе нашу увагу.

З сумерої школи мудрих предків слід нашої української інтелігенції черпати свою мудрість.

Н. Н.

Українська національна ритуя свої найкращі від большевицького нападника дальше

Українська культура

(Продовження)

Розвивається середня та вища шкільництво. Ставропігія у Львові, в Києві Петро-Могилянська Академія, так само академія в Острозі й багато інших. Розвиток шкільництва можна ілюструвати таке обставинами: В XVI ст. в Україні була одна школа на 700 людей. Коло академій поставить наукові центри. Підручники для цієї середньовічної в західній Европи. Так само потребують звітчик і професора. За часів Литовсько-Української державності розвиток української мови був загальновиявлений, в наслідок впровадження в вищих церковно-слов'янщини. Народна мова сильно проявляється на сторінках Літопісів. Розвивається також література й драма на національній та релігійні теми: «Наказ Божій» (про Хмельницького), «Бесідник» (про кривоноса України). Інструкції такою інтересні — вставки поміж актами мов з живою національно-народньому дусі.

З моментом політичного узалежнення України від Москви, українська церква попадає в конфлікт із московською церковною ієрархією. Москалі не уявили українських вчинків, які б не перейшли через їх цензуру; розвивається підбій України Москвою. Народ також переживає свій культурний розвій. Творяться маси народніх пісень то дум. Думи являються продовженням давньої доби. Є це т. зв. козацький епос. Оспівують боротьбу українців з мусулманським світом. Польщею (Хмельниченко) та Москвою. Сказарка народніх пісень та дум служить підкладкою для майбутнього нерадовського відродження. Цілу літературу й драму возмальні доби характеризує вплив фекодальносмуку. В мистецтві вплиєм ренесансу, барока та рококо.

Зокрема переживає відродження українська архітектура. Творяться т. зв. українські, або козацькі церковні барока. Отже його відзначається високою конструктивністю. Розвивається мистецтво (Лежовський, Еврасьєвич), ґравюра (Леонтовський, Мартос), графіка (Тарасевич, Левицький). Українська музика стоїть на поміжі західньої Европи, як церковна, так і світська. З кінця тиловинности українських композиторів, зокрема Березовський, захід Европи залюбнюється з українською простотою й хором. Існують також окремі підручники мужнього навчання. В літературних творах тієї доби, зокрема в літописних замітках то «історії Руси», виразно бачимо духовний світ українського народу. Вони відчувають і висловлюють кидку безпосередніх змінних традицій зробленого чину від Київської доби через усі кожацькі походи. Виступає тим міт славного козацького роду. Літописці є переважні почуванням національної гордости та своєї вищости по відношенню до сусідів. «Історія Руси» ставить собі за ціль довести, що українці піддались збіжно в московську неволю та що мусять мати свободу і рівноправність, бо ж відділились тільки церкві, але не Москві (відгук династичної ідеї). Династичний принцип, як бачимо, чинить дальші над Україною. Дуньки, що українці жили у сепаратній державі, а не в чужій, нас ослабляє.

Українська національна енергія увядає. Інтелектуальне світо їде до Москви, що українське духовенство виховує царських синів, европейзує московський двір, реформує церкву, вводить звичайно культуру й тим звичайно ворога. Це була практична політика, яка також поміщалась на нас жах незадовго в XIX ст. Тоді культурна доба стоїть в Москві вже вище, Московщина розбудовує свою духовну творчість, а Україна обертається з проміжки, хоч вже стереться дорівнює Москві. Культурний рух на Україні є дуже інтенсивний. Постають університети в Києві й Харкові, та що ж, коли школа й церква цілковито московщині, а до бідні мають право вступу лише діти шляхти (дворяни)! Аж у половині XIX ст. простолюдин дістає можливість учитися до вищих шкіл.

«Руси — Москва ймить і до поміжти та себе перебрала і при тій перебрала спадщину Київської гетьмана. В межах одним відчувають відрубність української та московської духовности й культури. І ось приходить національне відродження XIX ст. Література XIX ст. виходить з поміжнеклесиному («Енеїда» й драми Котляревського та драми Гнєдича-батька).

Але що ж, коли в 1з творчості нема цієї української самобутности. Є це любов до рідної землі й народу та пічки посередників поміжнім тоді його майбутнього. Творчість їх не замикується якою національно-політичною ідеєю. Далі приходить сентиментальність (Квітка-Основяненко). І для обох цих напрямків цар «нєся Росії» є їх парем. Українська сходить до культурницької міжнародньо, Та загалом ціла українська література того часу є на поміжі світової літератури цієї епохи. Романтизм знайшов слабкі виявлення хіба лиш у формі збірок народньої творчости (Чубинський і ін.). Найвеличнішим романтиком, але чомусь недооцінюваним в нашій літературі, був Стороженко й Марко Вовчок. Обоє відзначаються прекрасною стилем. Це свідомість своєї відрубности, яка культурна в народніх масах, Шевченко вичуває свойм революційним духом та дає їм вислів в цілій своїй творчості. Його не зрозуміли як і сучасники, так і більшості наслідники. Продовжити його духовности бачимо у Франка й Лесі Українки, та й тут не вилилися поза офіцер сперечання загалу. Як українських західніх земель такимно центрами львівськім у відношенні до чужого жовтня. Дочерен дрен 1918 року заміщена на українських землях вплив Шевченка. Шевченко є першим речником українського національного. З полюсом Шевченка приходить у Києві до заложення Кирило-Методіївського Братства, в якому, нарешті, перемагається вже ідея династичного провідцу, а в ідеї всеславянської федерації стоїть проміж України. Вірні цьому основному гаслу до кінця залишились тільки Шевченко й Гулик-Артемовський. Революційність нарешті знайшла сильний відгук в українських душах. Вже стає суверенним української духовности, яку тимчасовим чинить самостоятельною й поміжною. Реакція по смерті Шевченка знов ставить Україну на розпорядчик: народники стають на позиції витривалої дрібної роботи для відновлення національної свідомости, але без усяких політичних аспектів (Кониський, Грінченко, Володимир Антонович і ін.). Другі пропагандо — вчуть сильно в поступовою Росією беруться з кривим (Драгоманов). Стиль цієї епохи реалістичний і досить бідний. Українській нації що в московською підлічна, що завершує остаточним України Москвою.

Шевченко як мовець хвістки в розцвіті якогось стилю. Це поєднання з органічним вивчи цілої української духовности. При кінці століття приходить Франко, натураліст і поміжнист у своїх романах (вплив ідейної розмітки). В творах поетичних відношення поміж офіцієї ідеологію в сатис до перших пророків (Мойсей).

Третім етапом відродження нашої духовности є Леся Українка.

(Продовження в наступному числі)

Будні робітництва в СССР

В попередніх статтях на тему робітництва в СССР ми запевняли різні моменти, що залежні з робітничим питанням. Сьогодні я коротко говоритимемо про сірі будні щоденного життя робітника в «батьківщині пролетарів і селян». Спочатку кількома словами про саму заробітну платню в її номінальній та реальній висоті.

Що розуміємо під терміном, а на під другою? Номінальна платня це грошей, чи тимчасовий заробіток приміняємо, виражений у вартості гроша, наприклад, у нім. марці, карбованці, чи іншім. Під реальною заробітною кількістю порівняємо номінального заробітку з цінами за інші продукти, потрібні до життя. Перша форма властиве їм не вдна, бо можна напр. заробити тисячі, але бути голодним, обідраним та не мати кола не тільки на задоволення культурних потреб, але, необхідне, примітивних. Якщо тяжко особливо дається відчувати в часах інфляції, любо обвалення вартости гроша.

Большевики для пропагандивних цілей послуговувались при публікованні даних про заробітну платню номінальних заробітків. Тут вони вказували сперва пріст заробітної платні. І так, за офіційною статистикою УССР, («УССР в цифрах» — ст. 436) номінальна заробітна платня зросла за час від 1928-1935 р: 1) каменовугільній індустрії в 64 на 187 карб., 2) металургії в 82 на 202 карб., 3) машинобудівній та металообробній індустрії в 69 на 209 карб. Людині, що не знала б совєтського життя, можуть ті числа імпонувати та залякувати, але в дійсності вони нічого не говорять, коли їх не вносити до цін на життєві товари. Бо працівникові не залежить за чім, який, дістаючи великі суми грошей, але щоб на них найнебільше кількість йому належить, отже, не реальній платні. І коли йде про основу, то на підставі дослідів у цій площині можна стверджити, що положення робітника в СССР у відношенні до сталого періоду погіршало, воно й тоді під цим оглядом Росія була кращим дуже відставши від інших европейських держав і тратувала робітників тим, «щоб вони не потонули». Для порівняння наведемо дані за книжкою «Господарські можливості СССР» («Die Wirtschaftlichen Möglichkeiten der Sowjetunion» — Bücherei des Osteuropa, Herausgeber von Georg Leibrent, Verlag O. Stolberg, Berlin W 9) про покупну силу робітника перед війною та по війні. Робітник міг в 1913 р. купити пересічно в кг.: 358 чорного хліба, 90 ряжу, 21 масла, 53 м'яса, 83 цукру, а за совєтів 243 чорного хліба, 34 ряжу, 13 масла, 79 м'яса та 50 цукру. Дані, що наведені для міста Москви, відносяться приблизно іншим містам.

З наведених цифер бачимо, що реальна заробітна платня в СССР в порівнанні мають до царської Росії була далеко меншим. Ще в більшому невигідному відношенні вона зіставлена з іншими европейськими, чи навіть - американськими державами.

За період покращення большевики реальна заробітна платня мало. Досягти сперто зросту номінальної вартости вказувала тенденцію спадання. Це твердження відноситься при порівнанні 1928-у з роками пятирічок. Маємо на перевагу приводи роки 1937-40.

Такий стан можна пояснити внутрішнім станом інфляції, який був у Совєтах впродовж усіх трьох пятирічок. Справді в большевики старалися тиражу стягнені вироблену через регулювання цін, продажі при помочі своїх розвинених пунктів, чому сприяло утримування торгівлі, але на перешкоді стояв брак відповідної кількости продуктів, що могли б в достаточній мірі заспокоїти потреби всіх. Зокрема в причин браку споживчих та інших товарів першої потреби треба шукати в односторонності совєтської господарської системи та внутрішні різновиди між продукцією продуктивних та виробничійних сферами, що виявилися в кожних пятирічок й були погиблива колективізацією села.

У час второго такого переходжа, що большевики для здійснення своїх планів, використовували в першій мірі селянство та його коштом розбудовували індустрію. В чім є безумовно частина правди. Ця відноситься зокрема до першого періоду фінансування індустрії, але треба стверджити, що робітництво також мало значайно вплинуло на матеріальні тягарі. Як це відбувалося? Дуже просто: режим Кремля, маючи в своїх руках монопольне покриття під споживчих товарами і регулювання цін на них, зотягав із робітництва спільно з селянством в 1928-1933 — цей процес зросту мінної робочої сили на більших середнях. Ще більша сильний зріст у порівнанні до передвоєнних років видно у загруді нової молоді, силу якої большевики використовували безоплатно для перевлення «індустріяльних пляхів».

Коли йде про скорочу праці на підприємствах, то про які товарять найкращих чи як гаварії — цебто дефіцити у продукційних процесах, які були в подвоєних підприємствах на денному порядку. В більшості важкий такий дефект получений був з умовдженням робітника.

Повстає ще питання розгляду робітництва під національним оглядом, в само чи можна уоднівнити, зокрема на Україні, любабудь рішущі в політично - матеріяльному положенні між українським та чужонаціональним робітництвом. На цілковиті розгляду цінности життя в УССР, ми переконані, що такі різниці були, хоч очевидно ніяк їх прямо не зафіксовано. Бере начальника із самого життя. Не чи такі різниці політичні? Їх причин не можна шукати у надійності, чи ненадійності до праці, але першучого в моментах політичних. Пригадаймо собі, що чужонаціональний елемент, який творив 74.7% всього населення, зосереджене в 1937 р. (за даними Косьора на XIII зїзді КПБУ — травень 1937 р.) 40% партійних рядів, тоді, коли в попередніх роках його перевага була далеко більша. Ще більше, як ворость чужонаціонального (читай: московського - жидівського) елементу були обходжені всі проміді місця вартої та в подвоєних діяльних життя. Цей надійний елемент був само тим провідником стихійної злоби на нижні земляні і корисне тяжкими з ярма залежні іншими. Вперше московське робітництво в боротьбі між Кремлем та Москвою ставало вперше по стороні Кремля і тим ще раз підтверджує, що немає жадних штучних інтернаціональних обєднань, але кожна робітництво залежне перевагуючо з власною народом своєю поміжною, політичними думками та навіть матеріяльною заінтересованістю.

Я.Пеленський.

Членські вкладки є підставою праці УНО. Не підривайте сили своєї орґанізації залягванням плачення місячних вкладок!

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА...

"... предок сказав: чоловік її, сини і брати — у совєтській армії, загинули, або за границею — в полоні" Atlantic

Не забувайте: серпень — це місяць пожертв на „УВ“!

Сотн. Гриць Рогачевий.

БАЗАР

І. ВСТУП.

В році 1937, під рев гармат і клекіт кулеметів, на цілому просторі російської імперії з грудей мільйонів мобілізованих молодих вирвався крик щирої радости.

— «Ура-а-а» — гриміло на фронтах. — «Ура! Хай живе революція! Хай живе тимчасовий уряд! Волі! Братерство!»

Окраду забуто тягар війни. Перед очима мерещіть близький, давно очікуваний мир. Мир, а за ним і поворот до рідних осель, до звичайної праці...

— «Мир без анексій і контрибуцій... Самоопреділення як до відділення».

Ці нові, невимані та малозрозумілі слова закохували, гіпнотизували розкошолюбливі мозки, сповнювали упевнені в цінності «російського солдата» й посвідомені в захисті «свободи, віри й вітчизни». На кілому величезному російському фронті зачалося масовоплазіння військових частин, що складалися з полонених Росією народів. Ще недавно велика армія почала тяти, як сіно на сонці...

Був я в той час на туреччному фронті, як старшина російської артилерії. Тим я перший терпі, пізнавуті, мовляв дві українські армії. На очах у всіх творилося чудо!... Дійсно його відчуває на собі й досьогодні. Ще так недавно уявлений мундур «русскаго офіцера», сплив гнівом, обурюю. В кожній душі кварно мостилися вимоги, кімнати душа, спокуда, відчуваючи. Магічно й незмінно слово «Україна» полонило цілу істоту. Всі тяги переживали. Щойно далеко пізніше зрозумів я, що тут мало місце стихійне збудження національного інстинкту, що то був потужний голос первородної крови, недавні повнити й значно «вирного малоросійства».

Перші зачали творити окремі частини поляки, латиші, грузини й вірмени. А за ними, спочатку нерішно, наслідками й українці.

Національно - свідомі українські кутчики своїх земляків у власні військові формації. Найперший був закіок з Ковеля... Все це робота порозділа серед надзвичайних труднощів, які ставили цим москалі, що їх скрегочем зубів старалися послідовно «саморозпечні» розрухи на фронті.

Час швидко мчав... Кожний день приносив нові вісти й надії. Насувалися міста вовця політичних і соціяльних питань, на які мало хто вміє дати всю відповідь. Всеросійські установчі збори!... Що це таке? Вони мають дати нам «Україну»... Але як? Чому в тоді московська вимагає так вперто ставиться до українізації? Яка ж та Україна буде: автономна, чи федеративна? І яка ж у тому різниця? А може самостійна? Чи буде продовжуватися війна? І чи чекати нам цим тилу потрібна? Чи ж Україні дійсно потрібно, щоб ми всі тут, на далекому Покавказі, воювали проти турків?...

Серед цього ціх думок і здогадів крутилися голоса. Згодом зачали кандидати вістки, що московський уряд не так дуже радо готовий «дати Україну». Поширювалися чутки, що новий московський правитель Керенський, у відповіді на домагання українських представників у справі автономії, заявив, що він... «читалом на зеве на мыі чиеі вреіме». Це все страшенно хвилювало й дезорганізувало українські вояки. Обурливе просто, коли стало відомо бажання московського уряду продовжувати війну до «побідного кінця».

Все більше поширювалося серед нас гасло: «На Київ!»... На дорогу Генеральному Секретаріятові. Пубна, ремінтна тяга малювала нам Генеральних Секретарів як твердих, сильних і суворих стежників - дозорців, що пильнотно стоять на сторожі інтересів України. Довершити їм, залишити кімнати грудьми — ставало загальним стремінням.

Серед тяги настроїв був уміщений у Трапезунді під комендантурою, на туреччному фронті. Великі перемоги робили тому відомі москалі. Але мало того за всіх боків, під гарячих порозків, через горе й дощик, потерпіючі рухали до Трапезунду долетіти збіду. Прибуло їх цілі сотни від ранних частин і родів зброї. На інструкційський фронтовий зїзд прибув представник малого уряду, поручник Сидорський.

Зїзд зачався. Помешкання грецького театру в Трапезунді дрожать під своїм в сотнях депутатів у честь кімнатного уряду та його представника. Високий тон зачав промову. Мертва тиша! Всі жадібно ловлять його слова... Це я бо той, що говорить в імені уряду, чим у дитинству рідному Києві! І раптом... що це? Помилка, сонце, провокація!!

Представник сливався на жвавіжному значенні революції та її програмових гаслах, зачав накладати програму уряду... «Мета уряду полягає в тому, щоб спільно з братньою російською демократією побідно закінчити війну з зовнішнім ворогами. Тоді установчі збори вирішать долю України. Волі самостійної групи звернені проти цілости Російської Республики українській уряд осуджує. Вони місце тут на фронті. Уряд самий подбає про вас... і т. д.

Стала ще більша тиша, але всі відчули її відмінний зміст.

То не була вже початкова тиша сонцем, захоплення, сонцезаїзму, лише мить нетерпеливо очікіння, сваволячення, що ковало за собою обурення, гнів! І раптом залилися... «Ганьба!» — мовляв рев потрох стін театру! Дужий блискавицею пронісся голосу...

Як то?! Що це? І то говорить національний уряд?!... Таке поручають народові провідники? Нам, що за час світової боєї добре навчилися, як дізнуватися вносив право? Зїзд кінчився скандалом. Свідомість делегатів не могла примиритися з тим «ганьбіттям», що його кривдо нам із Києва було уповноважений представник.

Представники зїзду перед тим чули промови з уст керівників інших національностей, що теж творили на фронті свої частини. Ці сегодні, вертаючи на свої місця, говорили зовсім прочуване. Не до братерства з Московією закликали вони своїх земляків, не до соціяльної війни для побіди Росії, тільки до повного розриву із гнобителями, до негайного творення власної збройної сили, якій місце там — на своїй батьківщині, щоб силою зберегти її волю й працю.

Інформатори зїзду п. п. Хрейтин, Хлопенко та Бакаменко запропонували на власну руку утворити український центр на туреччному фронті і домагатися від київського уряду негайного закону про повернення вояків на Україну. Було заснована Українську Профспілку Генеральну Раду з осідком в Тифлісі.

Через одиноке Генеральна Рада чекала від уряду розпорядження і вказівок. «Батьки народу», задавані в догмі «демократії й соціялізму», підбулися ставити «національну братоньо» і не мали часу на полагодження тяких «провідних дурниць» — як перетворювання дисциплін тисяч своїх вояків на власну територію.

Повні зачали ширитися серед українських частин дезорганізації.

Максим Сливка.

Статистична розвідка

— Що таке статистика?

— Статистика — Це, одним словом кажучи, — цифри. Складання їх, відкидання, діленя і т д. Але прошу памятати, не кожну цифру вільно тягти до статистики Візьмемо такий приклад: громадянин Х. сьогодні по обіді випив 5 кухлів пива. На ці кухлі можемо дивитися всіляко: або дотичному панові смакувало пиво, або жінка пересоляла йому обід, або мусів пити, бо забрів між піяцьке товариство... Коротко ,з тих пяти кухлів тимчасом ніякої статистики не виготовимо

А коли б, скажемо, той же громадянин підрахував (детайлічно записуючи), що він за один рік випив 1530 кухлів того пива, то з цього підрахунку сміливо можна вже робити цікаву статистику. При чому статистичних викладів тут може бути аж декілька: економічний, соціяльний, моральний, народнього здоровля, і т д.

Після цього, так би сказати, короткого теоретичного вступу, нижче буде йти мова про підраховання людности України на статистичних закладах.

Автор цієї розвідки поклав собі за завдання дослідити зріст та занепад українства й того всього, що вештелося навкруги українства за цілих 40 років — від р. 1911 до 1950 Свої висновки автор нотує по пятилітках, супроводжуючи кожну пятилітку відповідними поясненнями

1) 1911-1915

Українські землі за мешкувало кругло	45.000.000
З того було українців .	2.000
інших . . .	. . . 44.998 000

Пояснення «інші» складалися з православних, тутешніх, здешних, наських, руських, малоруських, польських, малопольських, шляхопольських, монгольських, жидів, євреїв, парахатих і т. д.

З двох тисяч українців тільки один був такий собі чудакуватий пан, що свою землю обробляв сам Решта — ті, що мали землю, коли хотіли подивитися на неї, завжди просили когось із тутешніх, аби показали їм межі їхніх маєтностей; ті ж із українців, що не мали своєї землі, дуже любили «садок вишневий коло хати» та все безнадійно мріяли про нього всі ж разом (без того одного — хазяїна) кожного дня проповідували по писанію: «целомудріе, сміреномудріе, терпеніе і любов»

2) 1916-1920

Українські землі замешкувало кругло	55 000.000
З того було українців . .	15.000
інших .	54.985 000

Пояснення На збільшення в Україні інших вплинув Версайський мировий договір, бо в ньому, між іншим, було сказано таке: «наповняйте землю і обладайте нею головним чином там, де господарі її зівка дають». В цей період українців нараховувалося фактично по 15 тисяч, а 1.015.000. Але один мільйон вирушив був із України в світи для популяризації українського імени. Який успіх мала та популяризація — досліди ще не закінчені.

3) 1921 1925

Замешкувало . . .	75.000.000
З того українців	7 500.000
інших	64.500.000

Пояснення: Ця пятилітка була дуже врожайна на всі продукти, то ж нічого дивного, що й українці значно збільшилися В цей період нещастило тільки тутешнім та православним, бо їх церкви уряд так занечистив якимсь азійським «шашлем», що про православних на деякий час не стало й чути

4) 1926-1930

Замешкувало	92.000 000
З того українців	22.000 000
інших	70.000.000

Пояснення На цю пятилітку припадає так звана «українізація» України. Сама українізація відбувалася так: У великій хаті засідає комісія: посередині Мошко Абербах, а при ньому з одного боку — Петька Разтаргуєв, з другого — Максим Сальце. Перед комісією на іспиті залізничик Дмитро Чмих

Петька задає Дмитреві питання

— Скажите нам, тов. Чміхов, что такое деепричастіе?

Чмих напиваєть сінає рукою за правого вуса, підборідях підіймає вище комісії й пускається до відповіді:

— Так што, товарищ, з дня нашой октябрьской й жовтневой революції аж до сегодня я к причастію не подступал і крихотки його не кушал! Протоже раз советская власть бога ликвідовала, то якже граждаян може спокушатися на причастіе? То была би великая контр-революція!

— Атлічно, тов. Чміхов! Ви українізовани на 100%!

В час українізації всі українці чомусь раптово замовкли. А коли, бувало, запитають кого з громадян — малоруських, тутешніх, наських та інших: Чи ви, панове, українці? — то ті, мовчки киваючи та крутячи головами, поспішають зникнути від українізаційного руху

В той же час всі українські жиди стали по вірі — євреями, а по національності — українцями. Цим головне і пояснюється такий могутній зріст в цю пятилітку українства. Тоді то Україна й загомоніла, як ніколи ні перед тим, ні після!

5) 1931-1935

Замешкувало . .	84.000.000
З того українців . .	12.000 000
інших	. . 72.000 000

Пояснення З попередньої пятилітки начальство побачило, що українство неймовірно збільшилося, а тому в ударному порядкові проголосило: «Осаді назад!» Українці, почувши таке проголошення, чи із страху, чи на знак протесту — рішили пляново голодувати. Про наслідки голодування якраз і свідчать статистичні дані Євреї ж у той час заохочували українців до голодування, але самі потайки жерли мацу, приправлену на українській крові.

6) 1936-1940

Замешкувало	90.000 000
З того українців	12.000.000
інших . . .	— — —

Пояснення: Цей період називається що періодом чудес в Україні. В цю пятилітку всі мешканці України стали справжніми українцями, а українська мова й вимова зовсім зникли з України! Всі мешканці говорили тоді тільки або з «проізношенієм», або «без проізношенія» Але всі в один голос почували себе наскрізь і аж до пят — українцями Із загального числа всіх мешканців — 90 мільйонів, до української нації було приголошено — 112 мільйонів осіб. В цьому не сміємо вбачати жадного дивогляду, бо деякі з прибувших в Україну голосили тоді й своїх «родственніков», що ще були в дорозі «к родіне»

Чи Ви вже зложили свою добровільну датку на Національний Фонд?

Коли ні, то зробіть це це сьогодні!

РІДНА КНИЖКА

з книгарні Бориса Тищенка у Відні

це

найкращий приятель на чужині!

Наша адреса:

Ukrainische Versandbuchhandlung

BORYS TYSCHTSCHENKO

Wien, IX, Lichtensteinstraße 12/6

Про це й те

Як, чим і на чому колись писали?

Сьогодні, коли хочемо писати, беремо папір, олівець, чи перо й більш, чи менш досконало викладаємо свої думки на папір. Цей, так нормальний для нас процес фіксування людських думок не був так легкий перед винайденням паперу й олівця. Особливо цікаво є досліджувати намагання передавати людські думки в старі часи, які сьогодні, ізза великого розвитку культури, називаються примітивними.

Всі значки літер повстали з образів річей. Вже в камяний день служили для передачі думок значки й образки, які викарбовувались на кістці, роговині, чи камені: «Олівцем», точніше рильцем, писареві тієї доби найчастіше служили пазурі птахів. Таке було начиння для описів подвіг, що перед довгими тисячами літ описав біля Діссельдорфу, чи в Бельгії і в Франції свою зустріч із могутнім мамутом. Подібно робили й сумерійці, історично найстарший культурний нарід, що пять-шість тисячаліть перед Христом витесував на скалистій стіні, чи камяній дошці образки звірят, неба та інших річей Ці сумерійці та гетіти створили з таких образів цілу систему писання, яку потім перейняли вавилонці.

Упрощенням образів і заведенням особливої техніки писання повстало первісне клинове письмо. В цей час писалось так, що літери були вирізні і на глиняній дошці, яку потім випалювалось.

Через образцове письмо ці найстарші часи культурного розвою були заучені з пізнішою культурою єгипетською. Єгиптяни первісно писали також на камяних, чи глиняних плитах, але з бігом часу, коли образкове письмо перейшло в письмо слове (гієратичне), чи ще згодом від гієроглїфів до літер — єгиптяни почали вживати для писання кори папірусу, на якому писалося червоною, зеленою, чи чорною барвою. Такий спосіб писання проіснував приблизно до VII ст. перед Хр., а виріб папірусу, цього первісного паперу, вдержався до X ст., коли був занесений на Сіцілію.

Дуже своєрідний спосіб писання мали старовинні перуанці. Це було так зв «вузлове письмо». «Лист», писаний таким письмом, не був товстий шнур, до якого було залучено ряд ремінців. Побічні ремінці, чи шнурочків, означали товари; при число биків було вирахувано на першому шнурочку, число корів на другому, телят — на третьому, овець — на четвертому, віл — на пятому, і т. д. Простий вузол означав 10, подвійний — 100, потрійний — 1000, два простих — 29, і т. д. Поодинокі повідомлення відрізнялися барвою шнурка, напр потрійний вузол і пять простих на червоному шнурку означало 3050 вояків, жовтий шнурок означав золото, зелений — збіжжя і т. п. Як догадуються, в старинньому Перу таким вузловим письмом були списані важливі державні закони та акти.

Вузлове письмо знали також китайці. Вони спершу писали на довгих бамбусових дощечках згори на долину, при чому одна дощечка означала речення. Коли писалося довше письмо, то лучилось ряд дощечок у одну цілість. Писалось пензлем із шерсті кріпка, чи людського волосся спеціяльною лаковою барвою. Від III ст. перед Хр писалось вже на дорогих кусочках шовкової матерії.

Тимчасом писання на папірусі перейшло від єгиптян до греків та римлян У Греції крім того писалось ще рильцем на воскових табличках. Можливо, що ще довго писали б люди на папірусі, чи воскових табличках, коли б не заборона вивозити з Єгипту папірусів. Це було спонукою до того, щоб шукати інші середники для писання. Таким середником став пергамін, на якому писалось від II ст. по Хр. аж до кінця середньовіччя

Пергамін почали виробляти мешканці міста Берґама, в Малій Азії, із шкури осляча, телячої, овечої та козячої. Така шкура, позбавлена шерсті, сушилась на сонці, потім

Загальне безголовя й безвиглядність були тому причинами. Початковий масовий ентузіязм і порив зачали зникати. На місце їх зачала поширюватися комуністична зараза

Підстави творення Української Державности росхитувалися все більше. Не помагали відданість, жертви й кров тих, що станули до боротьби за її створення Відступ з Києва. Жмотинр... Протигетьманське повстання. Директорія й трагічний кінець визвольних змагань в зимі 1919 року... Кілька рядків письма, а як безмежно багато за тими рядками заховано!

Світлі вияви героїзму й шкірництво; надії та розчарування; честь і злочини; первні здорового ладу й отаманія - анархія; самопосвята й партійне спекулянство — ось елементи, з яких складалася ця критична епоха...

Надійшов 1920 рік. Відбув я тоді похід польсько - українських армій на Київ. Знову відродилися надії втримати у власних руках хоч частину, коли но судилося мати ціле. Не довелося!... Ніби сама доля, стоячи на сторожі вийшої Правди, не захотіла потурати природному поєднанню двох різних, споконвіку ворожих до себе світів...

В половині травня 1920 року червоні прорвали польський фронт і почався великий відворот зпід Києва. Памятаю той відступ! Всі шляхи були забиті кинутими гарматами, кулеметами й обозами. Недавно одержана новенька французька муніція стала здобиччю червоних Ще перед кількома днями регулярна польська армія — огорнена на ніжою — оберталася в збіговища озброєних людей, що вростріч тікали на захід, неймовірно грабуючи українське населення. Це останнє приєднувалося до червоних і жорстоко мстилося при кожній нагоді.

Польські уланські полки не були в силі поставити спротиву кінноті Буденного. Сотки автомобілів і гармат, кинутих большевиками, запрудили всі дороги відступу. Спинившися над річкою Уж, Українська 6 дивізія довго й уперто стримувала червоних, прикриваючи відворот польських частин, що мішали Ковель. Пізніше відбулися славні клясичні операції 6 дивізії під Замостям (ген. Шт. ген. М. Безручко), що чекають на студії українських військових істориків. У той час на правому крилі, в Галичині, решта української армії здержувала большевицький натиск на Львів. Так при чинній допомозі української збройної сили стався «Cud nad Wisłą», коли то військова фортуна знов обернулася вбік поляків.

Новий побідний наступ на Збруч, Проскурів, Бар, Жмеринку. Нові оптимістичні надії. І раптом — несочікуване завішання зброї між Польщею й большевиками. Підписавши військову конвенцію 21 квітня 1920 року з урядом УНР, поляки її зрадили. За час трьохтижневого завішання зброї, команда Української Армії спробувала зробити перегруповання, чекаючи обіцяної поляками зброї, заосмотрення й зимового обмундурування. Але марно! Польський генштаб свідомо готував їй загибель

Кінець переміря поставив малочисленні українські частини перед обличчям сконцентрованої зо всіх боків червоної армії, що, покінчивши війну з Польщею, одночасно ліквідувала останній спротив ген. Врангеля в Криму. Проти 6 українських дивізій, що ледви нараховували 12 тисяч борців, скупчено було 7 піших дивізій, корпус червоного козацтва, кінну дивізію Байлова, 17 окрему кінну дивізію й башкірські кінні бриґади. Вислідні боротьби були очевидні..

Розпочинаючи на 11 листопада бої, Українська Армія свідомо ішла на свою Голготу. Після кількадення боїв, армія відкотилася до Збруча. Останню карту було бито... Перший акт Великих Подій кінчався. В сувору зимову ніч, армія довершила свій перехід на польську територію. Але вже не в якості «спільника», «союзника», лиш в ролі жебрака, який пришпижено вимолював у господаря притулку... Епільогом її мали бути польські концентраційні табори...

Важко описати ті почування, які огортали вояків, коли вони, опинившися в глуху, морозну ніч «на рідній, галицькій землі та не своїй», зачали під галасливими наказами польських постерунків віддавати то, що для борця є найдорожче: зброю! Вишикувані потім в окремі кольони, маширували кудись у нічну тьму, як безголова отара, на поклик «союзних капралів: «Iść w porządku, psia mać!..»

Памятаю: підійшов якийсь під офіцер з словами. «Oddać broń!»

Отиснулося серце З злістю ви тяг із піхви шаблю та з силою вдарив нею в замерзлу, тверду землю... Прощай стара товаришко!

II. ПОЛЬСЬКІ ТАБОРИ

Люта зима, холод. Вітер гуляє по нетоплених дощатих бараках. А вони набиті по береги українськими старшинами й вояками. Відповідно зодягнених людей мало. Більшість із фронту прийшла з розбитим узуттям і підранами мундурами А хто й мав щось у запасі, то давно вже випродав, рятуючися від голоду

А голод дошкулює! Ніде не дається кавалок хліба, змішаного з остяками та «зупа», зварена на підозрілій коняні із стрючків від фасолі... На кухнях, де вариться ця потрава — неймовірний сморід.

Здорові, разом із хворими й раненими, гнуться й купчаться навколо одинокої пічки на величезний барак, щоб якось погрітися. Білизни ані не на людях, ані на постелях немає А те що й є, то брудне, кишить паразитами. Сплять на кропиваних матрасах, набитих трухлявою соломою. Одновко — й козаки й старшини. Цілу ніч задубілими руками намагається загріти своє змерзле тіло.

Голод і бруд зачали швидко спричинювати різні пошесті й туберкульозу. Щодень виносять мерців у свіжі могили, викопувані за табором з простими, навіндко зробленими хрестами — у ряд. Останній військовий рипгупг для тих, що відійшли до «кращого життя»... Таборн обмотані високими, колючими дротяними загородами На вколо постерунки — брутальні, нахабні, крикливі... Цікаво, представники якої іншої національности можуть бути більш придатними до вияву хамського глуму й зневаги, як оці «дорогі союзнички» — поляки, коли відчувають свою вищість і зверхність? Здається, навіть хамство москаля тому не дорівняє! Бо при всіх своїх рисах «скіфа», примітивний москаль не здібний до такої рафінованости в знущанні, як оце прокляте «панське» отродде...

В повітрі, день і ніч, висить лайка й накази: «Psia krew, psia mać, psia kość, psia jucha, nie wolno i nie pozwalam!»

І то без різниці — чи то стосується українського старшини, чи рядового козака. Над всім панує «Лютек» у капральській уніформі Це наш «Цар і Бог». Обуропі протести старшин не помагають, а скарги «по команді» зустрічають лиш у відповідь розпучливе розгорнення рук у командирів: «Що ми в силі зробити?!»

Постійний голод змушує людей ритися в помийницях, у кучах бруду, викиненого з польських жовнірських помешкань. А, може, якраз щось трапиться знайти поживного? За найдений маслях, чи голову від гнилого оселедця, козаки шарпаються між собою, як ті пси...

А від уряду з Тарнова накази, розпорядження, інструкції. Підняти дисципліну! Провадити навчання! Чекати скорого вимаргу на Україну! (Далі буде)

витерлись арабською й англійською мовою. Писались їм пергамені з обох сторін спільно зрізаною очеретиною, вдвійно до тонкого гусячого пера. Тим способом був написаний оригінал Старого Завіту арамейською говіркою.

Пергамін, як середник для писання, мав своєї сили та довговічності вивчився й для тривкого письма. Відомо, наприклад, що в середньій Галлії конфіскації дозволяли будь писані так, що вирізувались вузькі паски пергаміну, які змотувались спіралею на валчик, а потім на них писалося чистий лист. Після пергаміну зявилось і передавалось вузьк слід. Прочитати такий лист можна було лише тоді, коли пергамін був знову спіраллю навитий на валець такої самої товщини, як та, на якій був лист писаний.

Дорогий пергамін мусів згодом уступити своє місце менш дорогому паперові. Сьогоднішній папір є винаходом хітрого китайця з Гонгу, Чай-Люня. За свій капітальний винахід, Чай-Лиа був ошляходжений найвищою китайською похвалою — прикладною посмертно. Що сталось у 105 році по Хр. Звідуть Чай-Лиаь було в тому, що, порізнюючи дорогий папір з шовку, він замінив дальшими пасками з рослин. Зробив по тим способом, що нагадує нуру з дерева й старі рабськалі «ґнав він тоже у спеціяльній ступі, і з-тих зкислої маси робив папір.

З Китаю винахід папиру дістався до Арабії, де був удосконалений та упрощений. Там же, в Багдаді, була в 794 р. заложена перша папірня, яка працювала аж до XIV ст. З Арабії папір замандрував до Европи, а звідти по цілому світі. Сьогоднішній вигляд паперу в основі той самий, що й Чай-Лиаь. Що розглядуваний час, що без паперу годі собі представити сьогоднішню культуру. Залежить від того, з чого він є виробений, розділяється й його якість (шовк й конопелі, бавовна, целюльоза, солома, дерево, шкіра, шовк).

Коли можна сказати, що папір вдосконалює не дуже вдосконалюється, як матеріял до писання, то ця можна цього сказати про інші приклади до писання.

Сьогоднішній олівець розвинулся з первісного рольця через середньовічну чернилку в олівець, після появився на пергаміні, до графітного олівця, який широко вживали в Німці та Сімці. Аж XVII ст. отвіло часом вродженим сучасного олівця з мішанини розмаленого графіту, сіпки та клею. Такий перший олівець появився у Франції.

Перо до писання було довгий час домашньою птицею, бо пишалося гусячим, лебединим, та воронячим пером. Аж у XVIII ст. А. Вонсфельдер в Міхнеї вже на шкільну дудку зробити, перо їм стальної бляхи. Незадовго після цього, в 1828 р., в Бірмінгаму (Англія) почали вже виробляти сталеві пера машиною.

Найсолідніо новинкою в галузі писання є так зв. вічне перо, що його винайдено лише в нинішньому десятиліті.

ДЕСЯТЬ ПИТАНЬ

1. *Чи виконуєш совісно свої обовязки супроти української нації?*
2. *Чи виконуєш чесно свої обовязки відносно своєї організації, до якої ти добровільно згодився належати?*
3. *Чи належиш до Українського Національного Обєднання?*
4. *Чи заплатив ти свою членську вкладку до УНО?*
5. *Чи зложив ти свою місячну дотку на Національний Фонд?*
6. *Чи читаєш «Український Вісник» і чи заплатив ти свою місячну дотку на Пресовий Фонд?*
7. *Чи збагатив ти свою бібліотеку новою українською книжкою?*
8. *Чи друг твій належить до УНО і чи виконує совісно й чесно свої обовязки відносно Нації й Організації, до якої належить?*
9. *Чи платить твій друг точно свої членські вкладки, чи жертвує він на Національний Фонд?*
10. *Чи читає твій друг «Український Вісник» і чи жертвує на його удержання?*

Життя і спорт

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА

Яку ділянку життя людського ми взяли б, завжди дійдемо до тієї стихійної сили, яка є побудником прагнень до чогось нового, до чогось нового, чи в гіршому випадку до удосконалення вже існуючого — до змагання. Прокинений як людині, так і цілій нації перевиховати, чи перемогти, лягу в основу фізичної культури.

Цінність фізичної культури не лише як найдосконалого чинника пропаганди, але в першу чергу як помічного чинника успішного її розвитку є доповнення всіма культурними народами. Тим більше, що можна дійсна цієї культури вливає той самостійний та непереможний дух, що сприяє плекуючі нації.

Під поняття фізичної культури вливаємо все, що вспливає нашої нації, загартовує наше тіло та сприяє його достосовуванню. Підключаючи ті доводнійше, які мають своє джерело в тілесній стихії, але своїм дальшим розвитком заходять на інше поле — можемо розділити фізичну культуру на дві основні групи: 1) тілесну вправу та 2) спорт.

Господа різниця між обома лежить у їх призначенні та доцільності. Коли тілесна вправа (гімнастика з її різними відтінками то системами, серед яких з великим застереженням можна включити турнетику, альпінізм, і т. п.) бачить своє основне завдання у всестороннім ідеальному тілесної конструкції, то спорт (легка та тяжка атлетика, ігрові гри, водні доводнійше, і т. д.), проявляючи прагнення змагу, удосконалює та вносить душевні прикмети фізично досвоєлені спільні. Тому спостережемо до думки, що спорт за змаєм шукать фізичної культури, бо він передбачує лише розвинену тілесну конструкцію й обмежує проти себе дві тілесно доцільні особи з активною змаєм, в тілесна вправа у свобо-ну прикладені не передбачує змагного первня.

Але на сьогодні обі галузі так переплетено змаєм, що практично годі відділити одну галузь від другої, бо, мимо їх уваги великий розвиток обидвох та взаємну їх зміжність, дану тілесно співпрацюю могутніх тілесносиних організацій із спортивним союзом та підкреслює обох під спільне керівництво в більшості держав, — побачимо, що розріжнювання обох галузів має більше теоретичний, ніж практичний характер.

Заведення обовязкової передвоєнної вправи в численних державах, серед яких обох галузях фізичної культури, та державний догляд над цею їх фактом, які говорять найкращіше про ці, що «в здоровому тілі здорова душа». Але якщо ми цю вправу замінить, що культ плекання тіла та фізичної любкости не сам в ціль, а на рахунок духовного розвитку, чи навпаки, до сталих ідеалів є душею й фізичне сильне й здорове та відповідно-ним одинаці, яка нині поняти мистецтвом.

Такий чин між нами вже існує. Наших завдання є, щоб його усвідомити. Це тим більше, що фізична культура, а особливо спорт, грає дуже поважну ролю при плеканні та удосконаленні гарних душевних прикмет людського характеру. Спорт у тисячах можливостей, у лютих стуцях напруження, в безмежні хвилях радости й знехтання зображене то чересчайдужує характер. Силу волі та витривалість випробовує молодець на спортовій площі, в тілесній праці, в бесідах й про вправах у вільній природі. Відвагу звіряє в плаванні, бесіді, фехтуванні, в душевних та мучних грах. Мужність випробовується, коли, перемагаючи, відкидається до нового кроплка. Амбіцію розвивається тоді, коли одинаця хоче вирвнути з тонко переслідних. Своєчасність доказе тим, що другому боку функція в колективній грі вказка добра. Чесність набуде тоді, коли сміливо, що знехтаєм витрем сонцем підчоєна. А коли вивчиться шанувати працю та різниця суддї, то тимсамим вивчиться шанувати працю матеріяльної організації, заняв якої та держави!

Література й мистецтво

Мало відомий твір Мікель-Анджеля

(«Пієта» в церкві Палестрині).

Великий твір Мікель-Анджеля, «Пієта», що доходила була в церкві св. Розалії в Палестрині, для нікчемного заслугу була відомо мало. Щойно перед двома роками цей колоссальний архітвір був перенесений до музею в родинне місто мистця, у Фльоренцію.

«Пієта» в Палестрині стояла дуже довгий час майже невідомо. Хотяй в 1907 р. почали говорити про неї в мистецькій літературі, вона ще дуже не входила в свідомість як загально признаний твір Буонаротті; багато мистецтвознавців ще й не знає, а Тосса в своїй знаменитій студії про Мікель-Анджелю в італійській енциклопедії і Верезсон у своїх «Малярах Відродження» уважали, що Мікель-Анджельо виконав П. «Петуч, лише частинно.

Ця мармурова група є вагчаї мало відома, бо була заложена біля бічнокільної церкви св. Розалії в Палестрині, до П. не приїзджу вивчіть, отвадили лише рідко туристи, кажаючі туди оставлялся славного храму Я його рідкими мешканцями.

Перша студія, присвячена мармуровій групі у Палестрині, на студії Ґрегія з 1907 р., що представає авторство скульптури Буонаротті тоді, коли місцеві критики признали П Берніні, заперечили крім того, що вона була витвором із свої чої самої гори, як яку уміється вилиця св. Розалії (в дні ж тисяч вірить з Ґрегіні. В дійсності, група зроблена з найкращого мармуру з Каррари і напевно перенесли П до Палестріни з Риму.

Палестріна була феодальною вальнівого роду Кольонна. У війні між цим родом та папою Павлом III, що вибухла в р. 1541, заволодів вже Пієр Луїджі Фарнезі і він у 1550 р. Юлій III. віддав П вальнівам. Безперечно вважають, що саме із Фарнезів незадовго перед 1550 р. доручив зробити цю працю Буонаротті.

Перша згадка про «Петуч, що приписує авторство Буонаротті, знаходиться в «Історії Палестріни» в 1700 р. в «Спомнах» Петрінсьа-Чекаціні, друковаяй в 1700 р. Але в 1720 р. в «Спомнах Петрінцьких» Пієр Антоніо Пієрлі вказує, що група є настільки видатна, що треба П вважати без сумніву вотвором рукн Джан Льоренцо Берніні, або його учня Мікелі Мангіні, що працював у Палестрині для родини Урбана VIII». З того часу одни за другим за повторювали і приписували твір найбільшому різьбарові XVII ст., Берніні.

Мимо публікацій Ґрегія мало було вчених, що вказували б собі труду прослідити належний твір Мікель-Анджеля. Сонче, проте, ціннім Ґрегіні, як можна уважати, що Берніні, що вважали б собі труду прослідити належний твір Мікель-Анджеля. Сонче, проте, ціннім «Петуч, що є у Фльоренції, так: «Група з чотирьох фігур, величини більше, як природної. Христос мертвий із хрестя, його мертве тіло підтримує мати. Христос бажала сидає, але рухом дуже відмінним від того, що його Мікель-Анджельо зробив для Пієтаря, та від Мадонни дали Фабри».

Цей інший твір, що його згадує Кордіні, був зроблений Мікель-Анджельом для Пієтаря, собто для Вітторіо Кальонна около 1540 р. Мадонна дали Фабри на «Пієтя» з великим натяканням, замовлена в артиста, що тоді мав щойно двадцятьдва років, кардиналом Жаном де Шаліє, в значінна 1499—50 рр. Спочатку приїхчений П в каплиці, присвячений королеви Франції, в ротонді св. Петронілії з церкви св. Петра; коли Бранкаті розмалив чу частину церкви, групу поставили в каплиці Мадонни дали Фабри, в бічної вівтаря П в передній вальній кравоуч, підчиняє попередня Кастелльо, що вказна свою (ні на Вергоніні і стиль вказівкам: гнівальним і плоскатим римським архітектам в XVII ст.

Певно спокійного суду в обличчя Божої Матері з цій молодечій групі Мікель-Анджеля, що вносить знакомого з традицію фльорентійською, сьогоднішня на мертвого Сина, що його держить на лоні. Права рука П вказує підкреслює жестом слова ударяного болю. «Такого рідкого краєвого ніхто не може не зворушитись, глядячи на неї» — каже Кордіні.

«Пієтою», що є у св. Петра, зовсім фльорентіцьк почав свою римську славу і «Пієтою» Рандаццо завершив П. Данеїв до Волтерра гнів, що бачив Мікель-Анджеля, як він працював над останнім своїм твором, стоячи цілу неділю. Було це 12 лютого 1564 р. а 18 лютого Мікель-Анджельо помер.

Іван Нурна
Італія.

МИХАЙЛО ДУДА

Мистець, а тим більше горіїчний твіцор, належить у значінню смертельним подвіг. Ці вміє, вдові впорвнну вальнівні із скорбних рідної та чужої пріси й отсчині вільбом недоступності, показуються поза осліпляючо ранцем сонця, чи концертового подіюм тисяцем м людьми, як кажеш із ним. Потуцнчи в мистецьм у розкоку, підчуваєте сильного роду колоцерування, але з тієї дальшої розмови тонкеться ледь вадурмовоїсть й ви відкриваєте в українському мистецькі гаряче українське серце, щирість, а іноді і біль, бо український мистець не тратить контакту з національною дійсністю. Бо правдивий мистець є мистцем на самі, а в сірих буднях він є людиною, вперваємо вносимо в тонкім життя його національного окуження.

Подейки є цікві мистці, які є вперваємо звязані з рідною дійсністю й які, маючи суспільний підхід до мистецтва, своїм мистецьким дорібком несуть українське серце й українську культуру в світ. Де мистців такого покрою належить перносеїм М. Дуда, виступ українського музичного мистецтва, знаний його прапатерор та чи не біля вороза у мистецькому світі — бо кожний український мистець, що вперваємо вивідує Нікетчину, знайде в нього щиру поміч, поперти, пораду та практичні вказівки.

*

Краса української музики полюбила багатьох. Полюбила вона й сотнього стрілець, інженера-піяніста з високої гірничої школи у Пітсбурзі, М. Дуду, вперваємо з його рук любовну інженера — дослідчитину лінійку й вказнчи його в обійми правлях (Задерлайбін, Еверіс, Вилерштайн, Розенкранцом) та відмовлюю (ноч. Менді) вокальних гадаліїв. В природа добре постаралий його голос, розвинений постоянним гадаліїв, чуда вперше Галичина, до в 1936 р. він дав ряд успішних концертів. Наступного року концертував у Відні, де відносила преса прийняла перший виступ М. Дуди дуже прихильно, а потім знову в Галичині та на Волині. В сезоні 1938/39 був він чи вже Міської Опери у Відні. В перебігом сучасної війни в рамках широкої нації культурного заміс-

Михайло Дуда

кульнем німецьким відомим, розвідкам М. Дуда з концертами по Німеччині та окупованих землях. В рамках цієї розїздної праці із своїм трупою, М. Дуда дав уже 515 концертів для армії. У відомих від антимузичних тяжких від дня 3 самостійні концерти в Берліні й успішні концерти у Відні, Празі та Гамбурзі. Німецька преса висловлюється дуже прихильно про М. Дуду. Ось напр. відомський «Фелькішер Бобахтер» з 17. 8. 41 пише так: «Михайло Дуда поставив свій спецкий і якість в прямокутніх співчутя тонких все ще палкотеп гарячий тембр на службу народним пісням і перебільшив душам своєї безтальної української батьківщини. Виконав він що з такою глибиною та силою потужень, що

захоплений слухач мав враження, як будьто би виразні мельодії враз з їхніми мелізмами вирвалися з первісною силою хвилевого надхнення водночас так із мови, як із живучости. Успіх М. Дуди був також і в арійній частині вечора надзвичайно великий»

«Коли Михайло Дуда співає про любов і недолю, про боротьбу і побіду своєї української батьківщини, тоді порениняється концертна заля в сцену, що її кулісами є сама природа: таким чаром наповняє він пісні свого народу, що так нагло переходять із журби в розпутану пристрасть» (берлінська преса).

... Ловимо М. Дуду на пару слів після його повороту з турне для війська по Балкані. Інформуємось ближче: «Моя група, що складалась із смичкового квартета Талєра, кольоратурної співачки Гольм та речитаторки, німецької письменниці Сігвіль — мала за задачу популяризувати камерну музику серед німецьких вояків. Більшість приходилось нам концертувати під гарячим небом Геллядн в природі, чи в розвалинах старинних грецьких храмів На програму складались твори Гайдна, Шуберта, Дворжака, Верді, Лисенка, Гайворонського, Штравса, Супе. «Синя чічка» та українські народні пісні в обробці на смичковий квартет Мірша являлись враз з «Тарантелею» Мелікара вершком програми. Приємно було слухати з уст вихованої публики наспівування українських мельодій...»

Про дальші свої плани прозрадж уує таке: «В серпні виїзджаю відпочити до Краю. Коли буде змога, задумую дати концерти в декількох місцях В вересні маю самостійний концерт в Берліні. Дальші плянуються у Відні, Мінхені, Ляйпціґу, Дрездені. Програма буде трьохчастинна: українська, німецька, італійська. З українських композиторів будуть заступлені своїми творами Лисенко, Гайворонський, Людкевич, Барвінський, Ревуцький, Нижанківський. З німецьких — Вагнер, Бетовен, Моцарт, Фльотов; з італійських — Верді, Донцетті, Пуччіні... Найвідрадніше було б все таки працювати в українському театрі та при тім вчити співу молодих мистецьких здептів»

З нових книжок

«RUSSLAND 1941»
von Herbert Kraus, Südost-Echo-Verlag, Wien 1942

Автор був два рази в Совєтах: коротко перед війною й зараз по її вибуху. Його спостереження в багатьох випадках суперечать виводам останнього десятиліття про москалів, тому я наводимо їх коротко:

Марксистська система в Росії це штучно придуманий експеримент. В 1917 р. марксисти самі не знали, як має виглядати їхня держава. Російська душа сприйняла марксистську ідею. Система здала іспит індустріялізації, як це видно тепер. Совєтська продукція функціонувала краще, ніж думала Европа. 80% продукції йшло на зброєння, 5—6% на потреби населення, а решта пропадала наслідком недоладностей в системі. Колективізація й машинізація сільського господарства з початку не функціонували В останніх часах машини обслуговано й використовувано на 50% правильно. Відчувався брак скоту й природного угноєння. Першим завданням німців на Сході буде підняти скотарство скількість природного угноєння, а тим і врожаю. Скот дає масло, якого потрібно Середній Европі.

Величезною господарською розбудовою Росії одушевлялася міська молодь. Вона кинулась на навчання. Досяги совєтської науки нині респектує інтернаціональна наука. Совєтська індустрія мала коло 1—2 мільйонів власних інженер.-спеціялістів. Комуністи дбали й за підвищення загально-освітнього рівня. Европа дарма думає, що в Росії люди дурні, як були колись. Механічне думання та містичне почування витворили там новий тип людей, що вміють обслуговувати та використовувати складні машини. В десятиріччях вчили багато природничих наук. Під оглядом заробітку большевики хотіли все населення зрівняти, але це їм не вдалось повністю. 97% совєтського населення — це заробітчани з низькою платнею. Акордова система стахановщини не по конкуренціяна боротьба. Верхівку творило коло 10 000 комуністів з більшою платнею. Приватне майно мали лише мистці. Совєти мали й одного мільйонера. Ним був прилюбник поет Сталіна, граф О. Н. Толстой. Графів большевики не цурались. У них був ще генерал граф Ігнатієв, театральний режисер граф Шереметієв. В Москві працювало вірно для Совєтів більше московських аристократів, ніж то думалось у Европі.

Московська верхівка складалася з видвигнених з низів фахівців і була в більшості не-жидівська. Натомість на провінції переважали жиди. Лише рідко був на вищому пості на провінції не-жид.

Большевикам не вдалося знищити релігії, почуття приватної власности та родинного життя. Першим бажанням населення по приході німців було привернення приватної власности

Москалів автор характеризує так: вони творять 52% всього населення і пацують над другими націями та ведуть успішну кольоніяльну політику. Самостійність націй у Совєтах виявлялась в тому, що на географічних картах були зазначені їх державні границі, а їхньою мовою друкувались комуністичні газети. Вони всюди мали свої центри і без труду опановували ситуацію. Нема в них почуття меншевартости. Вони почувають себе фактором що має рішальне слово в світовому житті. Москалі почувають себе панами («герренфольк», сторінка 112) Вони вміють торпіти і вимрати. Москалі стоять під кожним оглядом вище від інших народів Росії, за виняткам грузинів та вірменів. Вони перевищують інтелігенцією навіть деякі европейські народи Недоцільно вважати їх народом для послуг. Вони склонні до фантазування і психольоґізування. Для малого чоловіка є важнішим прогулятн ніч, а для освіченого провести її в фільософічній дискусії, ніж думати про заробіток. Вмістивість московської душі велика, а не було чим її заповнити, бо політика й релігія давали мало змісту. В обличчі війни змінено інтернаціональну ідеольоґію на національну, щоб підсилити воєнний потенціял Імперії. Ідея Росії спільна для всіх, старих царистів і молодих большевиків. Салдати добре вишколені, і добра зброя придає їм самопевности. Політична влада рафіновано обхопила навіть найдальші закутки території, отже розраховувати на політичний розпад системи, як стаюсь в 1917 р., не доводиться. Організаційно большевики вишколені численними невдачами і навчились находити вихід навіть у найтяжчій ситуації Підприємчивість москалів не уступає в нічому німецькій Большевизм знищив почуття ближчости серед ближчих вероїв і повернув його в самопевну безличність та безжалісну грубість. Совєтська система витворила фанатичний тип людини без почуття самовідповідальности й пахну до вигод та без переціпювання власного життя. Вони не дають себе взяти в руки сильнішому від них.

Цю характеристику мусимо взяти собі на увагу ми, українці, що часом хворуємо на недоцінювання москалів, та поробити з неї відповідні висновки. Для того наведено основніше думки автора.

Автор пише і про вигляди Сходу у майбутньому Европа потребує те пор 11 мільйонів тон хліба, що їх давала їй царська Росія. Система імпорту зза океанів не функціонує. Тепер Росія повернулась до Европи. Совєтський народ, включно зо своїми інженерами, безініціятивний і чекає наказів німецьких начальників. Пускається в рух ремісництво, торговля та сільське господарство. Велика індустрія знищена зовсім. Населення мусить виконувати всяку працю, бо не має з чого жити Які завди будуть пущені в рух — невідомо. Першим є, що перевага збройної індустрії скінчиться. Народові треба товарів широкого вжитку. Сільське господарство прийде на перший плян, а індустрія буде тільки його доповненням Російська територія може дати більше продуктів, ніж потрібно населенню

Вкінці наведемо ставлення автора до української справи. Він пише:

Европа займається національними меншостевими проблемами. Найважнішою з них є українська тому, що в першій світовій війні Німеччина створила була українську державу. Росія не визнала українців меншістю і самі вони себе меншістю не почували. Вони ж розбудовали Росію. Українці несвідомі своєї національної відрубности в такій мірі, як то думає Европа. Вони почувають себе росіянами і зовсім не є наставлені проти Росії. Над Дніпром була м перша російська держава. Лише за козацьких часів була Україна на протязі 6 літ самостійною державою Релігійні й культурні різниці між москалями й українцями малі і через те затратились між ними почуття окремішности. Українська мова є діялектом московської. Давніше і тепер українці звали себе малоросами. Центром українства був і остав Львів з околицею. Нині українським питанням інтересуються галицькі та еміґрантські комітети і більше ніхто. Більше від українців наставлені проти Росії грузини, вірмени та азербейджанці.

З наведеного відразу видно, звідки автор черпав свої «відомості» про Україну. Він примкнувся на самому початку книжки, що він знайомий з московськими еміґрантами. Що ті думки авторові доведеться в майбутньому скорегувати, то більше, чим певне.

М. С.

Через освіту та виховання до волі.

Д-р Остап Грицай, Відень

Головні основи загальної освіти

(Кінець)

Коли ж звернемося до другої доби старинної історії, а саме до історії **Греції й Риму**, з якої згодом переходимо до віків християнства, то тут знову маємо зразкові приклади на те, як то й найкращий расово і найспосібніший духом нарід, от як греки, тобто — славні на ввесь світ своєю культурою **елляни** — ті самі, що то з ними, як я вже зазначував, порівнював нас, українців, славний німецький письменник Гердер, — не зможе закріпити гаразд своєї власної державности і мусить вкінці покоритися чужій, наїздницькій владі, якщо він безнастанно руйнує свою єдність такими братовбивчими війнами й міжусобицями, як само ті, чудесні своїм мистецтвом, греки. І тому відоме пророцтво Гердера щодо України про те, що Україна стане новою Геллядою, повинно для нас бути завжди пересторогою, щоб ми не повторювали водночас грецьких погубних хиб, у першу чергу — їх братовбивчих порнявь.

І саме тому треба порадити кожному українцеві зазнайомитися з історією старинної Греції особливо основно. Але не захоплюватися одноби́чно передусім історією грецького мистецтва, його Акрополісами, Партенонами, Пропілеями, і т. д., а студіювати історію мессенських і пельопонезьких війн, історію завзятого змагання між Спартою й Атенами, між Спартою й Тебами, і дивитись при тім уважно на те, як Македонський Филип використовує оті грецькі міжусобиці, щоб справити вільній Геллядн під **Хайроненею** кінець...

І розважимо при тім, як то ті, згадані раніше, найстарші, ще пів-варварські держави змогли все таки проіснувати довгі тисячоліття, тоді як прекрасна, високотворча й висококультурна Геллядя вдержується на арені світу всього біля **600 років!**.

За те ж — який же інакший світ, яка ж інакша історія й культура старинного Риму! Це в старині ще й до сьогодні найвеличавіший приклад того чого в силі довершити нарід, що опирається всеціло й виключно на суворій орґанізації, добробут, безпеку і добру славу рідної нації кладе собі найвищим ідеалом, існування кожного свого горожанина забезпечує непорушними законами й правами, які при тім кожного горожанина римської держави зобовязують відносно неї до безоглядного послуху й карности і для якого національна справа — це за кожен раз найважніше з усього!

А до того, як найглибша основа державної орґанізації: непорушна святість родини, володарська повноблаєність батька, висока достойність матері, як жінки й людини. І зразу: одне, ввесь народ обхоплюючє, **законодавство** і одне, одноцільною, до сьогодні незрівнано орґанізацією звязане **військо**, біля законодавства другий могутній двигун і носій римської державности Так, хоч заснований — за переказом — щойно 735 року до Хр., Рим упродовж менш-більш того самого часу, в якому Греція догосподарювалась до повної державної руїни, завдяки своїй державно-творчій орґанізації і збройній силі стає наймогутнішою імперією всього сучасного йому світу. І тому й історія Риму в найширшому розумінні цього слова, належить до пляну праць кожної, глибше обдуманої загальної освіти, зокрема ж історія Риму з погляду соціяльного Правда, в ґімназії ми дещо вчилися про Рим, але замість того, щоб вчитися точнісінько історії розвитку римської державности та громадського устрою, історії і причин завоювання світу Римом, ми читали задебільша **Віргілія**, або **Горація**, а коли читали й римських істориків — **Ліція, Саллюста, Тацита**, або **Цезаря**, — то все тільки дрібними вирізками і без відповідного введення в цілість історії Риму, так, що та ґімназійна лектура старого типу з її препаратами та бездушними перекладами не дала нам нічогісько тривкого. І так само було в нас і є з наукою про Грецію: і тут, та наука опирається головно на лектурі поетів — Гомера і грецьких траґіків, не попереджена відповідною підготовкою учня історичного, соціяльогічного та мистецького характеру, хоч би наприклад: відносно впливів Орієнту на творчу духовість, нервісної Геллядн, зокрема ж Ассірії й Фенікії, та наукою про світогляд і світовідчування Геллядн взагалі. **І тому ми з самого почетку цієї праці видвигнули історично-соціяльогічний тип загальної освіти як той, якому треба дати в нас першенство перед фільософічно-естетичним, бо — на нашу думку — загальна освіта повинна нам дати якнайбільшу спільність позитивного знання про світ і людей від праперевісної до сьогодні, а цього знання нам треба добувати в першу чергу в учених дослідників дійсного життя і дійсного світу, а не у фільософів і поетів.**

Щойно після того, як ми шляхом історично-соціяльогічних дослідів простежимо минуле всіх народів, від старини аж до сьогодні, зокрема ж, коли пізнаємо гаразд історію індоґерманських народів у Европі від перших віків християнства, щойно тоді і суть розвитку мистецької творчости народів — література, мистецтво, музика — стане нам ясна і зрозуміла в усіх її вершинах і глибинах. Бо, хіба, не скажемо, що саме тоді, коли ми історію Греції пізнали з тим відчутним поглибленням, з яким її нам розмальовує, наприклад, Тукидид, що саме щойно тоді ми в силі зрозуміти якслід всю ту, так дуже символічну для всієї Греції траґіку, що її розмальовує Гомер із першою піснею про ворожнечу між Агамемноном і Ахілем? І навпаки: що нам в силі сказати про історичну ролю Індій, як одного з перших центрів арійсько-індоґерманської культури, такі вщерть фантастично-поетичні твори, як старі гіндуські епопеї **Магабарата** і **Рамаяна?** І, хіба ж, не відомо, що навіть найповіщий гіндуський поет **Рабіндранат Тагоре**, хоч і обїхав усю Европу, то проте своїми творами не дав нам нічого великого, бо критичний европейський слухач вичував, що вони **з живою дійсністю** батьківщини поета багато спільного не мають? Правда, справді геніяльні поетичні твори, ті, що мають значення, не тільки як поява часу, але як переломові монументи епох, вони лишуться назавжди світом про себе, світом вищим, кращим і великотворчим, з яким не може рівнятися ніяка, чисто з земними питаннями звязана, наука. Але чи ж, хіба, тут не треба нам простудіювати раніш їх історичного тла, всіх тайн їх епохи, щоб зрозуміти гаразд всю велич і всю красу того, що вони розгортають перед нами?

Чим ширша й тривкіша буде в нас основа історично-соціяльогічної освіти — як найголовніша з основ освіти загальної, — то з тим живішою увагою й кращим зрозумінням можна нам звернутися до безспірного багатства того, що народами створено досі в ділянці літератури, фільософії, мистецтва й музики

Так, обєднуючи в нас гармонійно і з повним зрозумінням обидва, видвигнені нами типи загальної освіти: історично-соціяльогічний і фільософічно-естетичний, ми, як вершинний просвітний тип із того, повинні плекати в нас **тип світозвнавця**. Тобто — тип **всесторонньо освіченої людини**, яка, знаючи чужімови, в силі і в чужонаціональному середовищі житя й працювати для рідної справи, по слугуючись при цьому тією своєю бодою й певністю, що їх дає людині тільки широка й та особиста культура, що з такою освітою не обхідньо звязується. Тип людини **репрезентативної**, яка зможе здобути собі пошану чужих тому, що високим рівнем своєї власної освіти переконає чужинця про такий же високий рівень культури у своїй батьківщині і своїм обізнанням із середовищем чужинця викличе в нього пильну й дружню увагу до себе та свого краю

Словом: тип, якого сьогодні Україні й українській справі необхідно треба!

ІЗ СТУДЕНСЬКОГО ЖИТТЯ

Високі школи у Словаччині

У столиці Словаччини, Братіславі, є такі високі школи:

Університет, що має такі факультети: а) правничий (9 семестрів); б) медичний (10 семестрів); в) фільософічний (8 семестрів) з поділом на: 1) фільософічний факультет, з відділами: фільософія, ґеоґрафія, історія, наука про мистецтво, славістика, ґерманістика, клясична фільольоґія, і 2) математично-природничий факультет з відділами: математика, хемія; г) теольоґічний (8 семестрів);

Висока Технічна Школа з такими відділами: 1) відділ інженерного будівництва, що складається з трьох підвідділів: а) конструктивного, доправного й водо-господарського б) архітектури й земного будівництва та в) креслення для кандидатів учительства на середніх школах; 2) відділ спеціяльних наук, що складається з підвідділів: а) землемірної інженерії, б) природних наук, в) асекураційної математики і г) гірничої й гутничої інженерії; 3) відділ лісової й аґрономічної інженерії, що складається з двох підвідділів: а) лісової інженерії й б) аґрономічної інженерії; 4) відділ хемічно-технічної інженерії; 5) відділ машинової й електротехнічної інженерії, що складається з трьох підвідділів: а) машинової інженерії, б) електротехнічної інженерії, в) летунської інженерії:

Висока Школа Торговельна (8 семестрів):

Інститут Фізичного Виховання.

Наука на високих школах у Братіславі розпічнеться 8 10. ц. р. Запис на академічний рік 1942/43 треба перенести особисто в днях 23. 9. — 7. 10 1942. До подання про прийняття треба долучити такі докляди: а) свідоцтво зрілости б) метрику хрещення, в) посвідку державної приналежности (негорожани — паспорт і дозвіл на побут у Словацькій Державі), г) чотири світлини, ґ) ті, що хотіли б із чужої держави приїхати сюди на студії, повинні виказатись посвідкою, що тамошній уряд не має нічого проти їх студій у Словаччині. Без такої виказки, вписатись на тутешні високі школи неможливо. (Тому просимо інтересантів звернути пильну увагу на що останню точку й не обтяжувати зайво Управу Товариства!).

Ті, що переходять із інших високих шкіл, мусять залучити індекс та свідоцтво відходу. Всі докляди мають бути в оригіналі (у негорожан — з урядово підтвердженим перекладом у словацькій мові).

Вписові оплати: 96 КС (для негорожан — 126 КС) за семестр Семестральні оплати від 190 — 360 КС (залежно від числа записаних годин — за годину чужинець платить 12 КС). Кромі того чужинці платять при записі на квестурі студійний приплаток, а то: слухачі права та фільософії — 300 КС, слухачі медицини — 500—1000 КС.

На місячне прожиття в Братіславі треба рахувати мінімум 650 КС при найскромніших вимогах.

Управа Українського Студенського Товариства «Бесєда» у Братиславі.

Інж. Афнер.

Враження з подорожі по Вартеляндуй Остпрусії

З наміром в руках, два мої бачили на цеху перелому, направлений я в місто перебування української військової еміграції — Вартеляндуй.

Сів у потяг, і в моїй пам'яті виникають вражати різні спогади з дитинства... Відступ українські краї, ріки Збруч, польські та бори інтернованих українських козаків — полчалку Александрова, потім Калиш і майже рядом Скальпрозов, містечко Побугрунк. Годин коли чуєш щось подібне з уст духовної особи.

А хіба можна забути гостинність Жіночої Секції? Ді, хто і з якій картоплей країні міг би хтось прийняти при досятка гостей, нагодувати їх і напоїти, не вагаючи ні грамму кариоки? Думаю, що ця можна лише зробити Позень.

Вже десятиліття, потім сходжу

Секція Жінці Філії УНО в Кайзі

жинця... Франція... Шмаччи... і тепер знову Александрово, Калиш...

Особливі мне було у великому обласному місті Позень, а разом у Голоси Філії п. Мгр. Пилипенчича.

Позень — центр не тільки для українці чинників, але і для всієї української еміграції. Тут утворюється Обласна Управа УНО, тут що перебуває велика кількість українців - емігрантів і по - емігрантів, серед яких дуже великий відсоток осіб із високою освітою. Більшість перебуваючих українців матеріально добре забезпечені, мають відповідні посади.

Субота. Погода погіршала, ла дуже стало тих сяко. Начинається прикр, радо мені в тут опинився. Для дикої сьоги, дам вони будні.

Заміщення членів Управи Філії. Мені люди: чоловіки, розумні розмови й д-р Кузнецький із вачок.

Неділя. Служба Божа, чудовий церковний хор під керуванням проф. Волинського. Патріотична проповідь протоієрея Побугрунка. Годин коли чуєш щось подібне з уст духовної особи.

А хіба можна забути гостинність Жіночої Секції? Ді, хто і з якій картоплей країні міг би хтось прийняти при досятка гостей, нагодувати їх і напоїти, не вагаючи ні грамму кариоки? Думаю, що ця можна лише зробити Позень.

Вже десятиліття, потім сходжу

членів Філії. Вже цілої гори, а тонко не почувається. Пластуєм, балакаєм би й балакаєм би. Є про що і з ким поговорити. Приємно бачити серед членів Філії висококультурних людей, які всі свої знання та сили віддають задній національно-українській справі. Мешкові прекрасні мені перші збори української еміграції у Франції. Які відбувалися в Парижі, і до автор цих рядків був одним із їх активних учасників.

Те лише пригадаємо, то буде волосс...

В понеділок рано зараз хмарки, міцно стискуючи руку п. д-ра Кузнецького, щиро дякуючи йому за гостинність, і за розгляд нашим добре Позень, відїзд до Калиш.

Калиш. Сьогодня сьогодні. Сьогодні було тут доброго й якого. Найкращі роки мусіли вони коротати тут. Про Калиш буде ще говорити історія. Не одна історія перемогу-вятимо та перечитуватиме про Калиш.

Українська колонія міста Калиш складається з декількох сотень осіб, бувших військових армії УНР, серед яких можна кількість спеціалістів різного віку та рахи. Майже всі українці добре влаштовані та обмежилися сімейними домівками невеличкими господарствами. Національно свідомими членами еміграції обходяться в Філії УНО.

Праця надійна. Після оглядуть отарі зовнішні місця та спорах своїх заняттях, бо мав кількох три годинні часу. Місто майже на зміїнося. Пара нових будинків, виноградні дачні вулиці, лежить вона, що вона до сорту. Старий пари, із шпучкою водяних каналами, стоїть, як стояв раніше.

Таборові борвіки, до перебування інтернованої волоки, зносені всевіли. Колючого, так звичного нам, проту віно й не видно. Сами місці табору зорвав та воєдиною рівною огородженою. В цьому заслуга теперішньої Управи Філії.

Підходить час відїзду, прощаємо з Голосом Філії п. Сот. Матвієнком і відїзжаю до Лізмаєнчелту.

З життя Філій і Гуртків УНО

ЖІНОЧА СЕКЦІЯ ФІЛІЇ УНО БЕРЛІН

За кожну працю, що торкається інституту, мусить дати звіднем, що відповідає за неї, звіт. Чи він стандартно, шаблонова формальність, та вона що нехибність звіт — це до кого й що вимагає правдиво. А тому-то б цікавити. Не суха статистика, не рівний, чи густий, але на рахунку, ряд дат радо вимовлені звітові. Його звіт — цілі рядкам.

І ці подові рядки мають покарати тому вимірові. Не мав на мові подовати звіту по урядовому шаблоні, але вимірою сьогодня, чи розрахунковий праці має бути доволом та Інформацією моїх твердиць. Обсягом цих спостережень праці Жіночої Секції тільки за останні чотири місяці, вони й так, чи інакша лучаться в поперединім.

Молодий працює українська мітка, особливо робітниці, поперше на тільки ряди, але й програму Ж. С. Ясно, що одном Секції є теж робітниці. І то не тільки кількісним, але й найбільш активними й жертовними. Приємно, чи ні, в принципі треба: українська робітниця - емігрантка, маючи своєї національної праці, знайшла більш часу й посвяти для загальної справи, ніж хто інший. Чому це так? — У рядах Ж. С. є кілька досятка українських жінок, та дівчат - робітниць, що тільки бути кримірсы на одній інтелектуальні. Їхня праця лежить до праці над собою, участь у загальному житті Філії (вистави, курси, спевіки, світ, пароплетні, вертоплеса ролей поленовим та хворим, шкільне пресмо, допучити оцінку й широкі оцінки.

Заслужені статистичні тим по багатьох інтелігентних — вражіні Ж. С., що знайшли ще, в поміні за потребами проміжка, і час на вправлення підлуваних чотирьох таборах українських робітниць. Їх цо тільки малий відтинок всієї праці Секції. Вона дійсним для улегшення праці на кілька підсекцій:

1. Відчитова підсекція відбула за останній час, добре за 4 місяці, 9 своїх сходин, із програмою сходин: підготовка праці з таборів, гутірка на теми дня, перегляд чужої й своєї преси й взагалі справи, потрібні для виконня своїх гуртків.

2. Найактивніша була Фінансова підсекція. Вона по обмежуються тільки на музеї - сьогодні заняття, а має на меті продовжити в постійній організацію та інформаційно - внутрішнім праці, почати по таборах Гуртка. Крім 10 сходин із рефератами й гутірками відбула ще підсекція 2 святочних, присвячених Шевченкові та полк. Коновальцеві й ст. Петлюрі. Реферати, декламації, співи, виконані заміняно членами Секції, наслуховують поваляє.

Практично праці до фахової та інформаційної теорії є потрібно участь у своїй доповнити поміжним, окрім ряд хворим українцям, які перебувають у лікарнях та тюрмі Берлін.

Теорія тільки, досліджуваним рухами переходить в фізичне виявлення, літом на площі Сіменса є по тільки гарною розрядкою, але й корисним дихаром свіжості та здоровля. Спортом посвячення робітниці особливе вміле по духовному поміру фабрик. Спортова Секція виносує тогож свої обмежені.

Крім праці підсекцій та гуртків-таборів, два рази в місяць відбувається Загальні Сходини Ж. С. з добро опрацьованим рефератом. Останні чотири: Шевченко й Кирилиський Чин, Ви руку молоді, Мера в житті Нації. Шевченко й тоту, заклинали сьогодну гутірку та цікаві залети. Поки доводять, що берлінська Ж. С. як йно надоптавою етнікою стверя ремаєтнечо - світовиробничих традицій «давньких хлобів».

Коли доповнити ще працю ще 4-ма одинчиними сьогоднішнім курсами, далі курсами для інтернованих, українознавства й домашньої мови та участю в інформах Філії й власною («Досв. Українській Матроні»), маємо менш-більш скреслений образ праці Ж. С. в останніх місяцях.

Ця мова праця дає прогнозу й праве думати, що українка й на еміграції не втратила ознаку в рідним корені, не зміняється загальною справою. Дивним дісконалосе відбивається в мурах цієї інтернової праці інтелігенції, бо ріжить бейдужійсть в деяких людей, що менше б при доброї волі можуть троєм часу дай цих актуальних справ. Це, мабуть, мусить так завжди бути. Що бейдужне тло тим яснішим виявляє вмиту праці невеличкої свідомими провідної групи. Ці мовчи знають, що хочуть. Вони ідуть своєю дорогою хоч би й самі одні, не гадаючи на бейдужність, чи й перешкоди окруження. Час сміють їх працю лікувати, але вони не без наслідків і цінні. Кілька досятка українських робітниць поносе із собою на різчай лиш добрий досвід та знання, щоб бути трамбрсы для свойого окруження та перевести в життя те, що взято в їх душі.

Комунікати й оголошення

ДО ВІДОМА НАШОМУ ЧЛЕНСТВУ

Звертаємо пенозно увагу нашим низовим клітинам, як і поодиноким членам, що все наше листування, всі наші посилки й взагалі всі наші звязки з нашими клітинами, нашими членами, як і посторонніми чинниками, з якими ми стоїмо в діловім зв'язках, проводяться виключно під нашою фірмою.

Усі наші листи, чи посилки мають або нашу печатку, або напис «Українська Національна Обєднання» (УНО) і підпис. Ніяких діловних зв'язків із іншими організаціями, чи установами ми не маємо, які зобовязували б нас до певного посередництва, чи услуг.

Тому знаємо наші низові клітини, як і поодиноких членів не звертати нам усяких посилок, чи листів, що їх ми НЕ ВИСИЛАЛИ Й ЯКІ НЕ МАЮТЬ НАШОЇ ФІРМИ, бо ми їх не можемо й не будемо запагоджувати.

УНО має точно окреслений статутом обсяг своєї діяльности й у ніякі інші справи не вмішується. Тому звертаємо увагу нашого членства, щоб воно додержувалося статутарних засад. Особливо звертаємо увагу на збирання грошей на всякі фонди. В цьому змислі ми вже дали комунікат від Фінансової референтури, поміщений в «Українському Віснику» ч. 4 з дня 28 червня 1942. Наші клітини й поодинокі члени прочитають собі ще раз уважно цей комунікат і будуть заховуватися відповідно, щоб пізніше не було ніяких непорозумінь і неприємностей.

УНО має тільки одно чинове кожто й тому тільки одну чинову складанку (Берлін — 58 14), якою можна зносити нам гроші, як на членські вкладки, так і на Національний Фонд та всякі інші цілі. УНО видало тільки значки на членські вкладки, на яких стоїть написано виразно «членська вкладка УНО» і на Національний Фонд, на яких так надруковано «УНО — Національний Фонд». Інших значків УНО не видавало й тому не бере на себе ніякої відповідальности за них.

Головна Управа УНО.

ВІД РЕДАКЦІЇ.

В зв'язку про нові вперші орган УТГІ та СПУГА в ч. 4 «УВ» стались деякі непорозуміння, які одні пояснилися:

«По Президії СПУГА заложили голови — проф. С. Комарницький, заступник голови — лект. П. Скляренко, секретар — лект. д-р. О. Бетенко, та члени: доц. д-р. І. Мазепа, інж. інж. П. Ковальчук, проф. М. Добровольський.

Дирекція УТГІ: директор — проф. С. Комарницький, заступник — проф. В. Чередніх, секретар Пед. Ради — лект. д-р. О. Бетенко.

Совет УТГІ складається з таких осіб: директора — проф. С. Комарницького, лект. дир. — проф. В. Чередніх, секретаря Пед. Ради — лект. д-ра О. Бетенка, керівника Економічно - Кооперативного Відділу — проф. М. Добровольського, заст. керівника Агр. — Лісового Відділу — лект. інж. К. Мітковича та заступ. керівника Хемічно-Технологічного Відділу — лект. інж. О. Антонова.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ «УКРАЇНСЬКОГО ВІСНИКА»

I.

Адміністрація вже не раз попереджувала Управи низових клітин, що «Український Вісник» висилається на приватну адресу кожного члена, який зголосився вносити добровільну дотацію на прикоший фонд «УВ». Тому, починаючи з 3-го числа «УВ», число примірників «УВ» буде зменшуватись низовим клітинам. Тому Управи клітин мусять негайно подібати про те, щоб члени сповчасно надіслали свої адреси до Адміністрації «УВ».

З огляду на те, що «Український Вісник» має обмежене число примірників, деякі активні члени мусять залишитися без чисотинку.

II.

Управам низових клітин дорчуються, щоб гроші за чисотинки «УВ» висилали нам через тих осіб, які від нас одержують чисотинки, визначучи, за які числа висилають гроші, бо трапляється часто, що чисотинки висилається на адресу Голови, а гроші пересилає Скарбник: це приводить їх собою купіна, на кого кожна треба записати надіслані гроші.

III.

Усім осіб, які одержують «УВ», просимо при зміні своєї адреси негайно надавати також і нашу стару адресу.

IV.

Подаємо до відома всім українцям, що належиться надсилати добровільну дотацію на прикоший фонд «УВ» в розмірі на кожне, як 0,60 РМ за кожне окреме число.

Адміністрація «Українського Вісника».

Розшукують

Надія Прокопчук шукає свого брата Прокопчука Федора Іванофіровича із села Роски, Дрогобицького району. Шукати на адресу: K. Pytkowich, Post Schäddorf 33, über Hilfield.

Шукає свого сина Євгена Й. Кацнала, народженого 1924 р., який добровільно виїхав на роботу до Німеччини четвертим транспортом дня 18 березня ц. р. По спеціальності токар. Сповістити на адресу: С. Т. Кацнала, Київ, Тургенівська вул. 13, пом. 4.

Повідомляю свого брата Тимченка Трохима Федосієвича, народженого в с. Ковалі, Вовчанського Уїзду, на Ковалі, який в 1921 р. виїхав до Німеччини. Maria Tkimchenko, Blockenstedt, Gartenbau Nr. 37, Krs. Wolfenbüttel.

Розшукую своїх братів Пацюка Миколи Іванотовича та Пацюка Федоровича, які виїхали до Німеччини (м. Галіц). Lida Fedorenko, Westeregeln Platz 10. — Klostergut, Bez. Magdeburg.

Повідомляю сестер Марію Ковальщук, Ліду Бондаренко та посестру Анну Мельник, всі із села Волівки, Сумської обл., що прибула в Німеччину в червні ц. р. Kolomijets Ant., bei Lehrer, Kontbusch, Scharow, Krs. Stolp, Pommern.

Druck: Gebr. Radecki, Berlin SW 68, Friedrichstr. 14.

Там, де рішається доля народів...

ОРІЄНТ — ВОРОТА ДО АЗІЇ

НАПИСАВ ОБСЕРВАТОР.

ДВІ СТОРОНИ МЕДАЛІ

При вході Орієнту — прекрасного перед нашими очима прекрасними обрієм, полотнами вогнів нашими країнами, маленькими ланцями із пушкин бандрів, кущами кущів білих мінаретів, вигрою неба над гарячим ясним пустині, силуетом гордих арабських шейків, частими дорогоцінними перлинами нашими шкіри, вичинками бедуїнів, «стіна плачу» в Єрусалимі, гарем, сонце, жорстокі бої нашими, жінки очей Тигру та Ефрату... — в ряд усіх чудовий рожевий романтики, що пеститься їх спущеного міжнарту й заманює ряд прекрасних вимоги обітниці до Мекки в відомо, можливо: «Аллаг — один Бог, і Магомет — його пророк»!

Орієнт у нашій уяві — на нашому прийоні, багдадських халифів, вершин романтичности, що пропеле вперпрекрасною силою й малим дому нашу розмаїтих образів.

Так, він таким і є. Але це є лише одна відмінюваних сторона цього разу праця, які ясно збірною назвою «Орієнт». Цей полюнює країн нам в другу, менше відому, але не менш цікаву сторону, що є прадрачиною нашого найтиснутіших сперечань. Цей другий бік Орієнту характеризується: жорстокими нерозумними постами, обмеженими, кидучим невмиттю, твердинами у міжнародних пустинях, агресивним й інтригами, полярнісною грою політичних діячів та господарських магнатів, наносами великих для народів, стенографічними рурами, що сполучають дмитра бурдової нафтої разів з Гайфою... — в ряд усіх найвимагаючий продукт людяної техніки — нафта!

Це — творить Орієнт!

ВІД МАЛОЇ АЗІЇ ДО ПЕРСІЇ.

Орієнт — це назва країн на сході від Европи, що займають середню та південну Азію і знаходять північний схід Африки. Діють Орієнт на три частини: близький, середній та далекий. Нас, понеже, цікавить близький Орієнт. Це колонія великих сторонніх держав міжн. персія, аксарійна, ягіпет, лежить між Середземним та Чорним морем, Індійським океаном та Кавказом. Складається він із Малої Азії, Сирії, Месопотамії, Арабії та Персії. Іноколи нараховують сюди й Єгипет.

Мала Азія є мучником між Балканом та вказівним близьким Орієнтом. Цей плоскогір на протяні історії був жертвою між Европою та Азією, куди йшли сімами великих вислугів европейських потуг на Азію та вдійсьнені на Европу. Кожна, на світанку історії, відіграв її був перший володар Кир, потім македонський полководець Олександер Великий; в часі римської імперії була вона спідкрасьлено провінцією, а від 1400 р. була Мала Азія завоювана й сильнішою турками. Зидіть вона за часів Олександера імперії робила свої війни на Европу. Сьогодні Мала Азія є ворішою землею Туреччини (700.000 кв. км. й 14.7 міл. жиш. — без европейської частини). Стратегічне положення її, як володиня Дарданелями, настільки важливе, що змушують представити їй окремий розділ.

Сирія — що лежить на північ від Малої Азії — є мандатом Франції (185.000 кв. км. й 2.4 міл. жиш.). Населення містить, переважно солітерне з домішкою турків. До 1918 р. Сирія належала до Туреччини. Рідкісна земля так збіжжя, оливу, бавовну. Головне місто Бейрут.

Месопотамія — обмежена Ефрат, що знаходиться від 600 р. від великою імперією. Але вона не дуже скористала цією Арабії, бо середина завоювала маленькими землями кочовиками. Всі вони в кінці черги на побережжи. Що до вершої світової війни вилилися до Туреччини. Після світової війни Арабія вийшла від імпер Англії й сьогодні вона складається політично з дванадцяти самостоятельних держав під різними впливом Англії та просто з англійських кольоній. До першої належить Неджд (від 1918 р. суперник між британським впливом в середній Арабії, перемажно пустиня, столиця Ель-Ріяд — 1.200.000 кв. км. й 4.1 міл. жиш.). Гадяне (менший частина Арабії від Червоним морем, до 1918 р. турецьке володіння, окрема держава під впливом Англії, столиця Абу-Аріш, 470.000 кв. км. й 0.7 міл. жиш.). Амір (емірат між Гедяжем та Бахрейн, 0.600 кв. км. й 0.7 міл. жиш.) та Оман (емірат в південно-західній Арабії, столиця Сана, — 70.000 кв. км. й 0.9 міл. жиш.).

До англійських кольоній належить Оман (маленький сультанат в північній Арабії, столиця Маскат, 160.000 кв. км. й 0.5 міл. жиш.), Аден, Кітчер, Рифовальні побережжя, Кювейт (від 1918 р. британський маленький сультанат у північ.-сх. Арабії, столиця й пристань має Порошин залежно — Кювейт, золоте кв. км. й 0.5 міл. жиш.) та Аден (від разу з о. Соколоро та Перським творить британську область у північній Арабії, столиця Аден).

Персія (Іран). Це конституційна монархія, що межує на сході з Афганістаном та Белуджистаном, на півночі з Туркменією, в що затрималя з Кавказ та Каспія, а на заході на сусідів має Ірак та Туреччину — була колись одною з найбільших держав старого світу. В середині Кир, Кавіса, Дарій, Ксеркс, повторяли називання персів на Малу Азію, Фінікію, Месопотамію. Побідний вихід персів на захід спинив Еллада. Відтоді почавшаяся занепад Персії в ньому до через відкриття від завоювання Олександра Великого, багдадського халифа, турецьких та теперішніших ворогів. Але у 16 ст. були знову спокійна перська держава, що від 1918 р. стає тереном боротьби за вплив між Англією та Росією. Після світової війни відійшли від впливу Англії й з мінімним перевагою перебуває між ними досі. Нинішня Персія (як вона ще звуть П — Іран) чайнює територію 1.646.000 кв. км., що вміє жиш. в міл. Іранців, що перевіз приміщення й у ним, як Українці, від можливо спокійн та сперлаїв. Іранці займаються переважно пасторством кулебів на просторах степових пасовиськах. Жиючим морського господарського життя є відомі перські канали та нафта.

ЖЕРТВА СВОГО ПОЛОЖЕННЯ.

Нинішній Орієнт від 19 ст. є частиною світу, як яку ходили найжорстокіший бій, який і до сьогодні не виходить із запаленого кола метчів: інтриль - обмежене - розвинена - дипльоматична гра. Нерідкою поблиз стоїм на фінчуку нашу і самостоятельним, що перемагає більшість території близького Сходу на другим й поперейні кволчаки — видається цей заманний бій мало відчиняючим. Але, коли порівнуємо у розмаїтнені дивлять великих світових держав, у сфері їх впливів та інтересів й в історичному розвитку того всього, то ця боротьба стає зрозумілим. Тут треба лише загальне ознайомлення, що в близькому Орієнті перетинаються інтереси майже всіх европейських держав. Ці інтереси були й в різні. Орієнтом переходить головний шлях до найбільшої англійської кольонії — Індії через Середземне море - Суез - Червоне море - Баб-ель-Мандебську протоку. Англія мусіла мати собі впливі мешкання. Тому так, як зробила Суез, так після перемоги Туреччини в світовій війні в війні Сивського міру вилилася значну частину завдяки турецькій Імперії, в тому й арабські побережжя Червоного моря, перемагчи його від себе залежною Палестиною, Кордаєм, Годжасом, Бахрам, Аміром, кидала й розбудувала пристань та залізну дугу сполучаю Аден, острів в тверднині в протоці Баб-ель-Мандеб-Перім і стратегічний пункт о. Соколоро. З другого боку закріпила за собою Перським заливу, сполучаючи його арабське побережжя (Кювейт, Оман) в намагається опанувати Персію, пакуючи її із сферу впливів від себе Еллад, містяцем на буферною державою Афганістаном.

Як стоїмо? Другу сторін гряду їх, так Англія стерегла й перевіряла проникнення других держав до Сивського Орієнту, використовуючи для цього можливому політичну конкуренцію в Европі й підбурюючи Орієнт. В Персії й Афганістані вона вдійсні неперміщуючи полягає Москви, яка, після поразки війни з Японією в 1905 р., вмешалася знайти до сходу на тепоте Персьского заливу; в Туреччині та Месопотамії мусіла потерпіти національній Англії, що за вилиння Кемаля перебрала та гасила обмін своєї сторонній Англії та Туреччину («Драт на Остен» — Ллойдова заливнер)...

Але підлоїнесь бомбе, як прокинули Сходний Розвій. Гортуна Гел, Мірдус Самуел, Дікрдаєт, полк. Лоренс, тобто ті, що опікуватьа для Англії близький Орієнт...

НАФТА — ПРОКЛЯТТЯ ОРІЄНТУ

Доля близького Орієнту, як і доля інших країн, як Венезуела, Мексика, Перу, Колюмбія, Коста Ріка, нерозлучно звязана з нафтою. Сходій Орієнту є залежний від відношення тих нафтових концернів, як «Англо-Персіян», «Рояль Дуч», «Стандарт Ойл», за яким стоять Англія, Сполучені Держави, Франція, Росія, бо вказані державні гроші є пасивні в ці нафтові концерни.

Гасова гра на світовий Сході розпочалася в середнім силою перед і в період світової війни 1914-18 рр.

Перед світовою війною всі кулаки Англії були звернені на те, щоб вилучити з близького Орієнту турків, що знаходяться в економічній залежності від німецьких! Німеччина, використовуючи для своєї побіди нафтовий продукт з Малої Азії та Баку, дбала та Англії мітки способіли помоги кому на окупованім Німеччина, які кидають залізо на шиїнах, а тим і на нафту. Тоді й прокинулися Англійці, що в Англії, Америці та Франції за нафтові пали Ірану вимагаються завдяки нафтовій угоді в Сан-Ремо, коли Франція має дістають від Англії 25% річної продукції мосульської нафти.

Але боротьба продовжується... Останнє до цієї Америка, яка використала дорога вибійна на полюдяр Арабії, Ібн Сауда, дістала йому збрю в вимагається конкурентів, а різночасно й за нафту. Цей бій закінчується ще у 1918 р., коли Англія остаточно вилилася за собою нафтові джерела Ірану.

Коли здавалось, що вона вже вже вже вилиняє, і вона прокладає нафтові руки середнім пустинею, а в Гайфі робить одну з найбільших нафтових пристаней, — на арену виступає Москва: почавши порти дер-

Нафтові поля в Нірнуар, звідки рурами через пустини нафта дістається до Гайфи

Золоті ворота Наджафа в Багдаді

Абсолютно

пасіння бій між Англією, Америкою та Францією за нафтові поля Ірану вимагаються завдяки нафтовій угоді в Сан-Ремо, коли Франція має дістають від Англії 25% річної продукції мосульської нафти.

Але боротьба продовжується... Останнє до цієї Америка, яка використала дорога вибійна на полюдяр Арабії, Ібн Сауда, дістала йому збрю в вимагається конкурентів, а різночасно й за нафту. Цей бій закінчується ще у 1918 р., коли Англія остаточно вилилася за собою нафтові джерела Ірану.

Коли здавалось, що вона вже вже вже вилиняє, і вона прокладає нафтові руки середнім пустинею, а в Гайфі робить одну з найбільших нафтових пристаней, — на арену виступає Москва: почавши порти дер-

Нафтові поля в Нірнуар, звідки рурами через пустини нафта дістається до Гайфи

Абсолютно

жавні нафтові джерела Орієнту — Персія. Так вимагає Рік Ігнат, виконавець комісії та приватної Москви. Він у 1921 р. заповідав всі англійські концесії на добування нафти на терені Персії, які Англія чинилася собі до 1960 р. Вимога ініціятива Рік Ігнат? Ні! Безкомпромісний переміщений бажає що скрізь по Персії свої філії, торговельні філії запрацювані, большевики дають Персії як кредит гроші й зброї — своєю Персія в залежні від большевицьких грошей та сирівців. Реалістично мислячий політик... Найбільший конкурент Англії — Америка — полягає нині на одній з сторін разом з Москвою. Годяться нафтовий бізнес Москва - Вашінгтон - Тегеран. Тоді вона не розкладалась про 40 міліонів жир. які спілка «Англо-Персіян» вносила до своїх підприємств, але про важливу стратегічну позицію в близькому Орієнті. Були чинені всі способи, був стягнений великий економічний тиск на Персію. За останній час була Персія економічно ізольована й не підпускала англійських інтересів. Тепер вплинули на підприємних нові умови з англійцями...

В прийдешні роки, прийдешні як вони, чекатимемо перебіг жорстокої боротьби. Поки нам тепер тяжіє дальше. Не лише, бо економічного значіння стратегічне положення та нафтові багатства, притягають оті кожної економічної потуги до близького Орієнту. Тим більше сьогодні, коли вже при нашій розвідці вказані економічних ресурсів.

За перші три роки виробничої війни було вже багато чуток про близькі бурхливі боротьби англійцями Сходу, залежних большевицьких частини Ірану, закавказьких й Балчтиці, Сходу, Ірані, безмежжям тих на Туреччину) — ще в перебігу дальших кожних і політичних дій нарешті вже дуже багато про великі події зовсім тих перів до Ліб — та в самому Адеальному Орієнті!